Voor Oostelijk Havengebied, Indische Buurt, IJburg en Zeeburgereiland

Jaargang 14 - Nummer 3
Juni 2019

IJopener

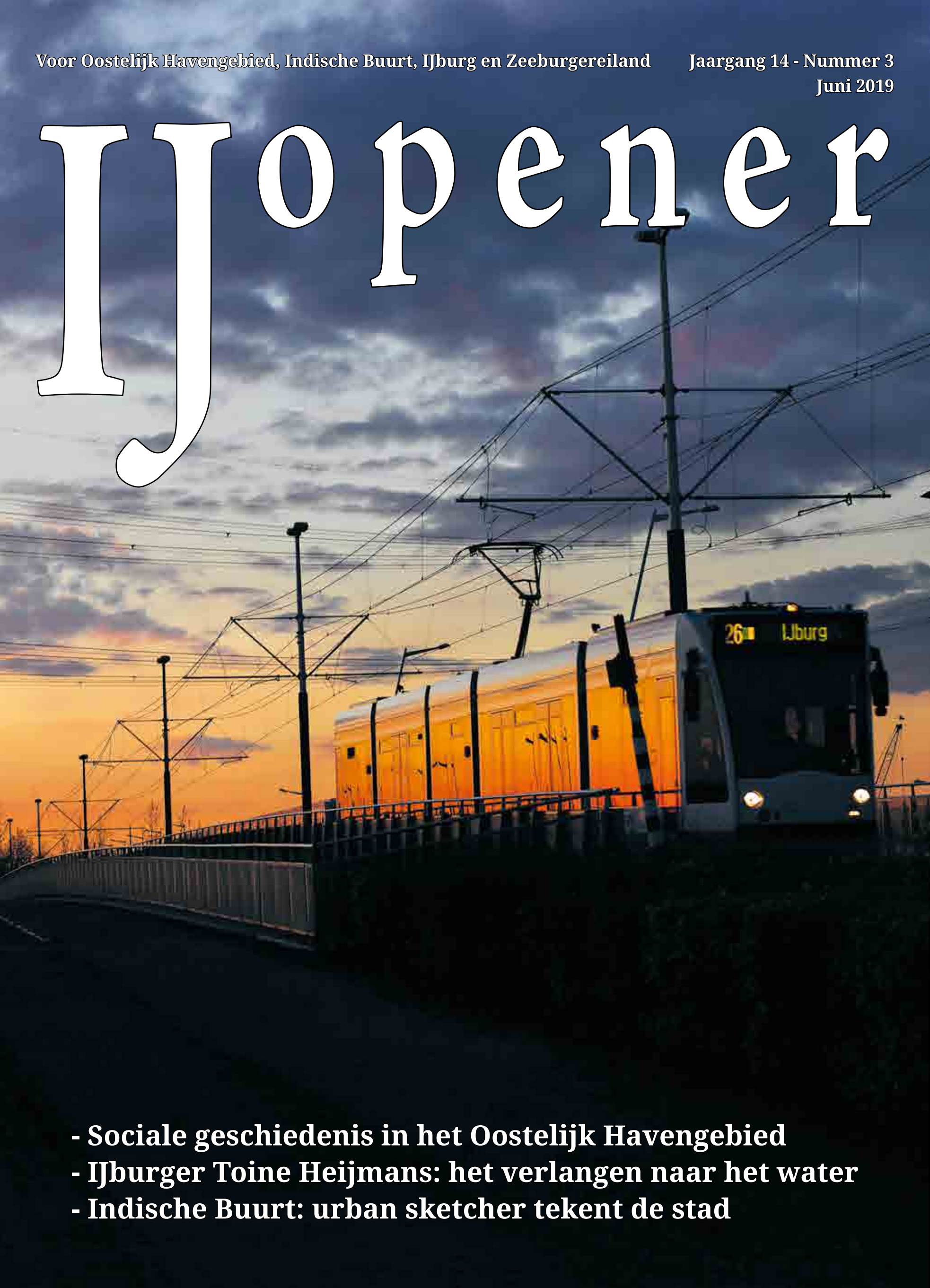

- Sociale geschiedenis in het Oostelijk Havengebied
- IJburger Toine Heijmans: het verlangen naar het water
- Indische Buurt: urban sketcher tekent de stad

Juni 2019

3 Ina Brekelmans portretteert pontgebruikers

3 Redactioneel

4 Adoptiecafé in de Indische Buurt

5 IISG – een kijkje achter de schermen

6 IJburgse schrijver Toine Heijmans

8 Column: hoe een huis een thuis werd

9 Binnenkijken in hotel Jakarta

10 Pontveiligheid op het Oostveer

12 Oost in cijfers – verkeersveiligheid

13 Kort buurtnieuws

14 Gwen Glotin tekent de stad

18 Oostenburgereiland

20 De AOW-franchise – klopt wel, deugt niet

21 De sluiting van basisschool Olympus

22 Waterpolo, leuk en spannend

24 Boek: Markante Amsterdammers

25 Koken: zoet, zoeter, zoetst

26 Buurtgezinnen helpt

27 Intussen aan de Oranje Vrijstaatkade

28 Het Muiderpoortstation

29 Buurtgedicht

30 Bezorginformatie

31 Dagboek van een zelfbouwer

32 Buurtpuzzel

Colofon

IJopener is het magazine voor alle bewoners van het Oostelijk Havengebied, de Indische Buurt, IJburg en Zeeburgereiland. De redactie bestaat uit vrijwilligers. De meningen van de afzonderlijke auteurs geven niet noodzakelijkerwijs de mening van de redactie weer.

REDACTIELEDEN
Natanja den Boeft, Ruben Cardol, Marcel de Cnock, Lida Geers, Joyce Hes, Tineke Kalk, Arjen Poortman, Joeri Pruys, Lisa Scheerder, Simone Slotboom, Yvonne Schreuder, Joost van der Vaart, Neeltje Wiedemeijer en Corry Zoll.

MEDEWERKERS AAN DIT NUMMER
Hannie Raaff, Ina Brekelmans, Gwen Glotin en Josien Vogelaar

WEBMASTER
Freek Bes

CONTACT
Stichting IJopener
E-mail info@ijopener.nl
Website www.ijopener.nl
Rekeningnr. NL51 INGB 0006 6548 54

PRODUCTIE
Eindredactie Natanja den Boeft en Lisa Scheerder
Vormgeving Tekst en Techniek (Frits van den Akker en Jolanda Budding)
Drukwerk Rodi Rotatiedruk, Diemen
Oplage 25.000 ex.

VOLGENDE EDITIE
Deadline 19 september
Verspreiding 11-16 oktober

FOTO VOORPAGINA
Arjen Poortman

ADVERTENTIE-ACQUISITIE
adverteren@ijopener.nl
Zie pagina 30 voor tarieven.
Overige informatie op www.ijopener.nl.

IJOPENER GEMIST?
Bezorgklachten: bezorging@ijopener.nl.
Bestel via dit mailadres een 'Ja IJopener'-sticker, als u een nee/nee-sticker heeft en toch IJopener wilt ontvangen. Kijk op pagina 30 voor adressen waar u IJopener kunt afhalen.

IJOPENER DIGITAAL ONTVANGEN?
U kunt IJopener ook per mail ontvangen. Meld u aan via nieuwsbrief@ijopener.nl. Vermeld 'Nieuwe abonnee' in het onderwerpveld, verder kan de mail leeg blijven. Vijfmaal per jaar krijgt u een mail met de pdf van het nummer als bijlage.

Pontportretten en pontveiligheid

Een tunnel, een brug of toch maar gewoon de pont? De Amsterdamse veerverbindingen zijn niet weg te denken, hoe hard er ook over alternatieven wordt nagedacht. IJopener Magazine bespreekt een boek met pontportretten en onderzoekt de veiligheid van onze eigen pont, het Oostveer.

TEKST: JOOST VAN DER VAART - TEKENINGEN: INA BREKELMANS

Amsterdam en z'n pontjes – het is een eeuwenoud en steeds weer actueel verhaal. Al sinds de veertiende eeuw is sprake van veerbindingen over het IJ. Anno 2019 zijn de ponten wekelijks, soms dagelijks, nieuws: de drukte, de grootte, de veiligheid en zelfs het naakte bestaan ervan.
Veel Amsterdammers en steeds meer toeristen houden van de pont. Hoe ouderwets zo'n verbinding misschien ook is, ze heeft charme en een zekere magie: je scheept in, het land wordt water, de tijd staat even stil. Op het veer is iedereen gelijk. We zijn passagiers, allemaal.
Het was dichter en zanger Drs. P., pseudoniem van Heinz Polzer, die de pont in Nederland onsterfelijk maakte met zijn krakerig gezongen *Heen en weer*. Met daarin een voor Amsterdam nu zwaar beladen couplet: *Ik breng de mensen heen/ ik breng anderen weer terug/ Mijn pont is als het ware ongeveer een soort van brug/ En als de pont zo lang was als de breedte van de stroom/ dan kon hij blijven liggen, zei me laatst een econoom/ Maar dat zou dan weer lastig zijn voor het rivierverkeer/ Zodoende is de pont dus kort en gaat hij heen en weer.*
Over de Amsterdamse ponten heeft tekenares Ina Brekelmans kortgeleden het boekje *Pontportretten* uitgebracht, een treffende hommage aan de passagiers op de IJ-veren (uitgave Blackbirdprint, als deel van de boekenserie *Ina Brekelmans tekent…*).
Brekelmans schetst in krachtig zwart-wit de mensen die per pont heen en weer gaan. In 2008 verhuisde ze naar Noord en begon ze een getekend dagboek bij te houden, zo blijkt uit het voorwoord van deze bundel. Op de pont vond ze haar modellen: 'Ze praten, lezen, zitten of hangen, checken hun telefoon, staan in elkaars armen verliefd te wezen (…). Het is heerlijk dat ze gedwongen zijn even stil te staan en mij precies genoeg tijd geven om hun specifieke houdingen vast te leggen.'
Bij Brekelmans' tekeningen staan gedichten van Ronald M. Offerman. Hij schrijft bij een trefzekere schets van een vrouw die op haar telefoon kijkt: *Er is zoveel nieuw nieuws/ Elke dag van alle kanten/ Terwijl het water/ Onder mijn voeten al eeuwen/ Hetzelfde is/ Het IJ/ Dat stroomt.*
IJopener Magazine besteedt elders in dit nummer nog meer aandacht aan de pont, en wel ons 'eigen' Oostveer. Steeds meer mensen maken er gebruik van. Maar hoe veilig is de pont hier, waar het IJ breed is en waar vrachtschepen met grote snelheid af en aan varen? Na een telefoontje van een lezer, die met het Oostveer een 'gevaarlijke situatie' had ervaren, gingen we op onderzoek en doen verslag vanaf de pont.

Redactioneel

Beste lezer van de IJopener,

Als buurtmagazine heb je een nogal manisch bestaan. Het jaar begint vrij euforisch – ja we hebben dit jaar weer subsidie gekregen en nee het is niet minder dan vorig jaar. Daarna begint langzaam maar zeker het grote nagelbijten. Lukt het ons om onze vaste adverteerders vast te houden en lukt het om nieuwe adverteerders aan ons te binden? Want zonder adverteerders zijn we na twee magazines al uitgeschreven. Verschillende motivatiestrategieën passeren de revue waarbij rustig blijven en misschien ook enige zelfoverschatting wonderen doen. We kloppen onszelf op de borst en feliciteren elkaar uitgebreid na elk nummer. We zeggen tegen elkaar: wij zijn het culturele erfgoed van onze buurt, daar moet, nee, daar ga je gewoon zorgvuldig mee om. Maar dan komt het nieuws dat de Amsterdamse bruggen en kades decennialang zijn verwaarloosd en dat er wel een miljard euro of meer nodig is om van deze verwaarlozing te herstellen. Natuurlijk wensen wij onze mooie stad, vol bruggen en kades, een goede conditie toe. Maar je ziet de bezuinigingen elders alweer aankomen. Mede om ons tegen dat lot te wapenen, hebben we de afgelopen tijd nieuwe mensen gezocht. We zijn enorm blij dat een aantal inwoners van onze buurt, tevens enthousiaste lezers van ons blad, graag een bestuursfunctie bij Stichting IJopener wil vervullen. Waardoor u ervan op aan kunt dat alles wordt gedaan wat mogelijk is om ons magazine te laten verschijnen.
En ja, adverteren bij ons mag natuurlijk ook. Wist u dat u al vanaf een paar honderd euro per jaar elke keer een mooie advertentie in ons magazine kunt hebben? De tarieven staan vermeld op pagina 30.

Namens de redactie,
Lisa Scheerder

Stefan Martin Regelink: 'Ik wist dat ik hier iets mee moest'

Adoptiecafés in Oost

Een laagdrempelige en veilige plek waar je kunt praten over zaken die jou als geadopteerde bezighouden. Met ruim 60.000 geadopteerden in Nederland verwacht je dat zoiets bestaat. Niet dus. De zoektocht van geadopteerde Stefan Martin Regelink leverde het initiatief van het Adoptiecafé op, met gespreksbijeenkomsten in onder andere de OBA aan het Javaplein in de Indische Buurt.

TEKST: YVONNE SCHREUDER
FOTO: ARJEN POORTMAN

'Zeker in Amsterdam verwacht je dat er wel zoiets is, maar niets is minder waar', vertelt Stefan Martin. In zijn 'adoptieproces', zoals hij het zelf noemt, voelde hij een sterke behoefte om met lotgenoten te praten. Een aflevering van *Eindelijk thuis*, een programma over geadopteerde mensen, bracht hem van zijn stuk. 'Vroeger heb ik ook wel naar *Spoorloos* gekeken, een soortgelijk programma, maar dat raakte me niet op deze manier. Dit kwam echt binnen. Ik wist dat ik hier iets mee moest, anders zou het in de weg gaan zitten.'
Wat hem nu precies zo raakte, is dat hij voor het eerst echt stil stond bij het feit dat hij geadopteerd is. 'Sindsdien wil ik weten waar ik vandaan kom en hoe alles zit. Ik kom uit Colombia. Waarschijnlijk ben ik te vondeling gelegd, ben ik opgenomen in een weeshuis en van daaruit geadopteerd. Meerdere stukjes geschiedenis van mezelf die ik niet ken, dat voelt gek.'

Lotgenoten opzoeken

Stefan Martin ging op onderzoek uit. Hij zocht contact met instanties, organisaties en platformen. Ook online ging hij op zoek naar wat adoptie nu precies inhoudt. Daarnaast wilde hij graag in contact komen met mensen die hetzelfde hebben meegemaakt, lotgenoten zoals hij ze zelf noemt. 'Ik kwam erachter dat dit door regels omgeven is. Als je bijvoorbeeld uit Korea komt dan kun je je aansluiten bij een Korea-groep en in mijn geval was dat dan dus een Colombia-groep. Maar ik wilde gewoon mensen ontmoeten die geadopteerd zijn. Dat is er bijna niet en zeker niet voor volwassenen.'
Dat moet anders kunnen, dacht hij en hij begon met een website waar hij de informatie deelde die hij tegenkwam in zijn eigen onderzoek. Een belangrijk onderdeel daarvan is volgens Stefan Martin het bewustzijn over adoptie. Volgens hem klopt het beeld niet dat mensen van adoptie hebben. Een zoekopdracht op Google wijst uit dat hij medestanders heeft. Iets meer dan een jaar geleden haalde de discussie over het Nederlandse internationale adoptiebeleid de Tweede Kamer. Als het aan de Raad van Strafrechtstoepassing en Jeugdbescherming en ruim twintig belangenorganisaties van geadopteerden ligt, komt er een einde aan internationale adoptie.

> 'Meerdere stukjes geschiedenis van mezelf die ik niet ken, dat voelt gek'

Niet alleen volgens deze instanties gaat er veel mis bij internationale adoptie, ook *Nieuwsuur* en *Zembla* toonden in de zomer van 2017 aan dat er met adopties vanuit Bangladesh en Sri Lanka in de jaren zeventig en tachtig veel misstanden gemoeid waren. In dat laatste land bestonden zogeheten babyfarms, waar vrouwen zwanger werden gemaakt om aan de vraag naar adoptiekinderen te kunnen voldoen. Stefan Martin heeft in zijn onderzoek en via lotgenoten bovendien vernomen dat het niet alleen deze twee landen zijn waar misstanden zijn.

Beeld te rooskleurig

Volgens Stefan Martin is het beeld van adoptie vaak te rooskleurig: 'Met adoptie red je arme kinderen, je biedt ze een toekomst en haalt ze uit een nare situatie. Toch zijn er voorbeelden van geadopteerden waarvan de biologische broers en zussen wel bij hun ouders zijn gebleven en waar het goed mee gaat. Waarom? Omdat zij hun familie nog hebben, dat gaat boven bijvoorbeeld armoede of een oorlogssituatie. Ook het emotionele aspect wordt nauwelijks belicht. En daar zit ik nu zelf middenin. Als je bijvoorbeeld je adoptiepapieren opvraagt en ziet dat je een andere naam hebt en dat je geboortedatum een schatting is, dat doet enorm veel met je.'
In de eerste bijeenkomsten van het Adoptiecafé verwelkomde Stefan Martin zo'n tien lotgenoten, niet alleen uit Amsterdam, maar uit heel Nederland. De reacties waren positief. In 2019 vindt nog een gratis bijeenkomst voor lotgenoten plaats op 1 september in de OBA aan het Javaplein in de Indische buurt.
Hoewel nog steeds informeel en vrijblijvend, zullen de nieuwe open bijeenkomsten van het Adoptiecafé anders zijn. 'Het wordt een programma dat geschikt is voor een breder publiek en waar ook mensen die niet geadopteerd zijn welkom zijn. We beginnen met een lunch en dan volgt bijvoorbeeld een lezing van een schrijver van een boek over zijn/haar verwerkingsproces', vertelt Regelink. Voor dit jaar staan er, naast het Adoptiecafé in de Indische Buurt, twee bijeenkomsten gepland in het Tugelahuis in de Transvaalbuurt op 23 juni en 27 oktober. De toegangsprijs is € 10 en dit is inclusief lunch.

Meer informatie over Stefan Martin Regelink, adoptie en de bijeenkomsten van Adoptiecafé op https://adoptiecafe.wixsite.com

Een pakhuis vol geschiedenis

In het Oostelijk Havengebied huist al jaren het Internationaal Instituut voor Sociale Geschiedenis. Echt opvallen doet het niet. Wat gebeurt daar eigenlijk allemaal? IJopener Magazine ging er kijken en deed een paar leuke ontdekkingen.

TEKST: CORRY ZOLL
FOTO'S: IISG EN MARCEL DE CNOCK

De naam Cacaopakhuis Willem I zal bij weinig mensen bekend zijn. Wat schuilt er achter die speciale gevel met de kleine ramen op de hoek van de Van Eesterenlaan en de Cruquiusweg in het Oostelijk Havengebied? De façade geeft het zelf prijs, op zonnige dagen zelfs met dubbele belettering: Internationaal Instituut voor Sociale Geschiedenis (IISG). In plaats van cacao is hier nu geschiedenis opgeslagen. Achter deze pui liggen meters archieven met bijzondere schatten, zoals werk van de Duitse denker Karl Marx, centrale figuur in de opkomst van socialisme en communisme. Hoogtepunt in zijn archiefdeel is de enig overgebleven pagina uit het manuscript van Marx' belangrijkste boek, *Das Kapital*.
Sinds 1979 is het IISG onderdeel van de Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen. Voor de groeiende collecties herbergt het anno 2019 vijftig kilometer aan materiaal. Prachtig zijn bijvoorbeeld de met de hand geborduurde vaandels waar trotse arbeiders ooit de barricaden mee op gingen. Communicatiemedewerker Machteld Maris: 'Er is een rariteitenkabinet uit ontstaan, een verzameling die we officieel onze "Bijzondere Objecten" noemen.'

Arbeidersbeweging

Het IISG werd officieel opgericht in 1935, de geschiedenis dateert echter al van de jaren twintig daarvoor. Sleutelfiguur en een van de oprichters van het instituut was de sociaal-economisch historicus Nicolaas Wilhelmus Posthumus (1880-1960), een pionier van de moderne economische geschiedenis in Nederland. Hij verzamelde materiaal van personen en organisaties uit de Nederlandse arbeidersbeweging.
De komst van Hitler in Duitsland en de dictatoriale ontwikkelingen in de Sovjet-Unie van Stalin bedreigden zowel mensen als verzamelingen van allerlei stromingen binnen de arbeidersbeweging. Om dit erfgoed te beschermen was de oprichting van het Internationaal Instituut voor Sociale Geschiedenis in die periode wenselijk. Het was van groot belang om direct alle aandacht te richten op het redden van materiaal uit heel Europa. De belangrijkste collectie die in deze jaren werd verworven was de nalatenschap van Karl Marx en Friedrich Engels. Vlak nadat de nazi's Wenen waren binnengemarcheerd, werden collecties naar Amsterdam gesmokkeld. Ook bibliotheken en archieven van uit Rusland gevluchte Mensjewieken (tegenstanders van de heersende Bolsjewieken) en sociaal-revolutionairen vonden er onderdak.
Na de Tweede Wereldoorlog duurde het ongeveer tien jaar voordat het instituut weer op orde was. Letterlijk alles bleek ontvreemd toen na 5 mei 1945 de schade kon worden opgemaakt; er was geen catalogus, geen meubilair, geen kast, geen typemachine meer over. In de jaren zestig en zeventig profiteerde het IISG van de groeiende interesse voor de geschiedenis van sociale bewegingen en ideeën. Er was groeiend activisme op het gebied van vrouwenrechten (feminisme), anti-militarisme, bevrijdingsbewegingen in Latijns-Amerika en Afrika, en arbeidsmigratie.

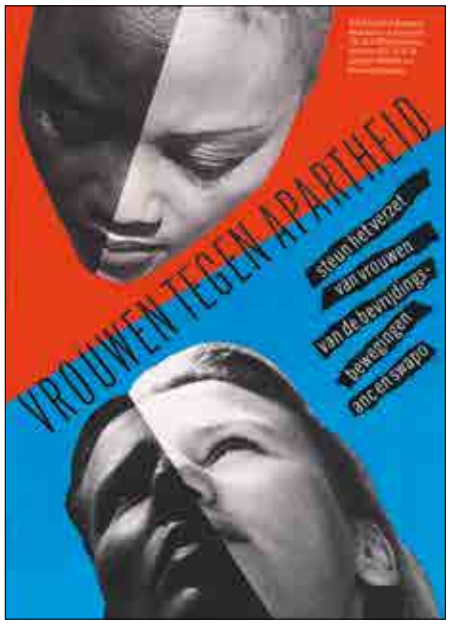

Latijns-Amerika

De oude taak van het redden van archieven en bibliotheken van vervolgde mensen en organisaties werd weer opgepakt. Zo vond in de jaren zeventig vooral materiaal uit Latijns-Amerika een veilig onderkomen in Amsterdam. In de jaren tachtig werden er acties ondernomen om collecties van Turkse partijen, vakbonden en personen een veilige plaats te geven. Na het afschaffen van de apartheid in Zuid-Afrika werd het archief van de Nederlandse Zuidelijk Afrika-beweging bij het IISG ondergebracht. Je vindt er ook het archief van Greenpeace, en steeds meer politieke partijen brengen hun geschiedenis onder bij het instituut.
Sinds de jaren negentig richt het instituut zich vooral op bewegingen buiten Europa, al neemt de geschiedenis van Nederland natuurlijk een belangrijke plaats in. Grote digitale bestanden zijn verzameld of zelf opgebouwd. Het verzamelde materiaal is een van de grondslagen voor het wetenschappelijke onderzoek van het IISG. De uitgebreide collecties bevatten een schat aan informatie en studiemateriaal voor onder meer wetenschappers en journalisten die willen verwijzen naar historische bronnen. Maar ook geschiedenisdocenten nemen hun studenten graag mee naar het instituut om archiefonderzoek bij hen te introduceren. Zij kunnen terecht in de digitale archieven of in de studiezaal van het IISG. Ook buurtgenoten zijn hier van harte welkom. De studiezaal is geopend van maandag tot vrijdag, van 10 tot 17 uur. Tweemaal per maand is er een rondleiding waaraan maximaal tien mensen kunnen deelnemen.

Het water maakt de stad

We spreken Toine Heijmans in café-restaurant NAP, aan de haven van IJburg. Een toepasselijke plek: de schrijver en journalist heeft zijn zeilboot hier liggen, op een steenworp afstand van zijn huis. En in die boot schrijft hij ook, vooral over de zee. Dat deed hij niet alleen in zijn debuutroman *Op Zee* (2001), maar ook in zijn column in de Volkskrant. Een selectie van zijn zeecolumns is nu in bewerkte vorm gebundeld in het boek *Marifoonberichten*.

TEKST: JOERI PRUYS
FOTO: ARJEN POORTMAN

Toine Heijmans: 'De zee is een soort maan'

Je hebt een mooie niche gevonden: er is geen andere hedendaagse Nederlandse prozaschrijver te bedenken die de zee zo centraal zet in zijn werk. Hooguit Jan de Hartog, de in 2002 overleden schrijver van het boek* Hollands Glorie*. En dat terwijl het water zo belangrijk is in onze cultuur. Hoe komt dat toch?

'We zijn met de rug naar het water gaan leven. Het geld komt er niet meer vandaan, of dat lijkt zo. Dat heeft zijn weerslag op literatuur en journalistiek. Terwijl er nog steeds zoveel gebeurt op zee. Ik was naar Engeland heen en weer en was verbaasd over de drukte op zee vergeleken met twintig jaar geleden. Daar heb ik toen iets over geschreven: de zee is een industrieterrein geworden. Dat was het begin van *Marifoonberichten*. Maar we zien het belang van de zee niet meer. Ook in Amsterdam niet. Het water heeft de stad groot gemaakt, in de oude panden zie je dat nog overal terug, maar niet meer in de mensen. En niet in de literatuur.'

***De zee is eigenlijk een rijk onderwerp: de romantiek van de vergezichten, ruige natuur en onbereikbaarheid. En tegelijk heeft de zee iets lomps en aards. Dat vang je mooi in je boek* Marifoonberichten.**

'Op zee kun je ook niet *leven*, je kunt niet eens het water drinken. Je kunt er alleen overleven. De zee is een soort maan voor de meeste mensen. Dus waarom wil je daar dan zijn? Voor een visser snap ik dat nog, of een koopvaardijstuurman, die hebben daar iets te doen, maar als ik er ben heb ik er eigenlijk niks te doen.'

Maar waarom wil je er dan zijn? Het gevoel van vrijheid?

'Ja. Maar ook dat het er altijd anders is. Die kleurwisselingen van de lucht, die heb je niet op land. Daarom wil ik het water op. Maar dan ben ik er en dan denk ik: waarom ben ik hier eigenlijk?'

Is het ook saai?

'Ja, vreselijk. Je kan geen boek lezen, je moet de hele tijd opletten. Maar het idee dat ik naar de

haven kan lopen en wegvaren naar Terschelling is al genoeg. Twee banen, drie pubers, toestanden met ouders, het is soms gewoon heel veel. M'n vrouw zegt ook wel eens: "Ga maar." Op zee hoef ik alleen maar op te letten of de wolken goed zijn, wanneer ik minder of meer zeil moet zetten, wat m'n positie is. Nu staat m'n boot op de kant voor reparatie en dat vind ik heel verdrietig.'

Ben je op IJburg gaan wonen vanwege het water, dichtbij de vluchtroute?
'Eerst wilde ik op Marken wonen, daar lag mijn boot. Maar toen ontdekten we IJburg, en dat bleek een soort nieuw Marken, maar dan een beetje groter. Echt een eiland. Ik heb een steigertje met een bootje achter het huis en er is niks leuker dan 's avonds klooien met je buitenboordmotor en dan een rondje varen. Dat deed ik als kind ook al. IJburg heeft een zeegevoel, vooral door het licht. Mensen verbranden hier volgens mij sneller, door de weerkaatsing van het licht op het water. Mijn theorie is ook dat mensen hier gelukkiger zijn, doordat er meer licht in de huizen valt dan in het centrum. Water doet heel veel met mensen. Mijn allerbeste vrienden hier op het eiland heb ik ook leren kennen door het varen, en het bouwen van de haven.'

Want jij was een van de initiatiefnemers. Hoe is het idee voor een haven ontstaan?
'Op een forum voor nieuwe IJburgers heb ik in 2003 een oproep geplaatst wie er mee wilde helpen een watersportvereniging op te richten en daar kwamen gelijk zeven reacties op. Een paar dagen later zat ik bij iemand thuis, nu een van mijn beste vrienden, met zeven onbekenden, en sindsdien hebben we zes jaar heel hard gewerkt, niemand had eigenlijk een idee hoe je zoiets aanpakt, maar het is gelukt. Inmiddels is het clubhuis ook klaar. Ik vind de haven de mooiste plek van IJburg geworden.'

Heeft de gemeente er geld in gestoken?
'We hebben een beetje subsidie gekregen, maar het grootste deel is betaald met een hypotheek. De rente betalen we terug met het liggeld voor de 110 plekken. Het is vooral liefdewerk oud papier.'

Het is het horecacentrum van IJburg geworden. Levert de haven extra inkomsten op voor de cafés?
'Passanten die aanmeren verwijzen we met liefde door naar de plaatselijke horeca. Maar het is toch vooral een haven voor IJburg zelf. Toen we begonnen wilden mensen uit heel Nederland een ligplaats, maar daar hebben we nee tegen gezegd. Alleen als je op IJburg woont kun je een plaats krijgen. Je kent elkaar daardoor allemaal, helpt elkaar, gaat met elkaar varen. Dat is heel leuk.'

Denk je dat de aankomende uitbreiding van IJburg, met nieuwe haven, effect zal hebben op jullie haven?
'Ik zie het positief. Onze haven ligt op het kruispunt van oud en nieuw IJburg. En we hebben juist uitbreiding nodig. Op onze wachtlijst staan nu geloof ik tweehonderd mensen. Het water hoort bij IJburg. Vroeger lagen verderop de boten bij Pampus voor anker op hoog water te wachten. Ik vind dat we straten naar zeilhelden moeten gaan vernoemen.'

Je hebt ook een boek geschreven over de beginjaren op IJburg,* La Vie Vinex *(2007). Is IJburg veranderd sindsdien? Minder een typische Vinex-wijk geworden?
'Ik heb me er altijd tegen verzet dat IJburg geen Vinex is. Dat is het wel. Misschien wordt het ooit een centrumwijk, maar nu is het nog gewoon een buitenwijk. Het is misschien wat stadser geworden. Er zijn winkels, kantoren en cafés. Je hoeft het eiland niet af. Mijn kinderen hebben ook niet het gevoel dat ze Amsterdammers zijn. Wat ik geslaagd vind is dat alles hier door elkaar loopt. Dat is niet typisch Vinex.

Je hebt in de Volkskrant veel over mensen met een migratie-achtergrond geschreven. Is er een relatie tussen dat thema en de zee?
'Migratie zien wij vaak als probleem. Terwijl het voor de migranten heel anders is, die zijn op zoek naar iets anders en gaan onbekende kusten verkennen. Daar kun je wel een vergelijking maken. Maar goed, de migranten die nu naar Europa komen hebben vaak een hekel aan de zee gekregen, omdat ze met een rubberbootje een verschrikkelijke overtocht hebben moeten maken. Ik ben nu bezig, in een embryonaal stadium nog hoor, om met een aantal vrienden een film te maken waarin die twee thema's gecombineerd worden. Een verhaal over kleinschalige mensensmokkel via zeilboten.'

'Die kleurwisselingen van de lucht, die heb je niet op land'

Gaat er ooit een moment komen dat je klaar bent met het water?
'Zeezeiler Henk de Velde nam het eerste exemplaar van *Marifoonberichten* in ontvangst en vertelde toen dat hij voor het eerst een zomer in Nederland zou blijven met z'n boot. Terwijl hij iemand is die altijd bezig was met de volgende verre tocht. Misschien hoeft het op een bepaald moment gewoon niet zo erg meer.'

Is het leven op zee meer iets voor jonge mensen dan?
'Nou, mijn kinderen willen niet mee. Ze vinden het saai. Misschien heb ik ze te vroeg in de boot gezet, m'n oudste was drie maanden toen ze in de Maxi-Cosi meeging het IJsselmeer op. Maar het is wel zo dat ik zelf minder ver weg ga, een tochtje van een half uur is vaak al genoeg. Die drang om tegen de noordenwind in naar Noorwegen op te kruisen ebt een beetje weg.'

Je boot ligt nu op het dok. Wat wordt je eerste tocht als hij weer vaart?
'Misschien toch naar Noorwegen. Maar ik kijk er vooral naar uit weer in mijn boot te schrijven. Dat is vaak al genoeg. Als alles dan een beetje schommelt en ik m'n marifoon aanzet is het net of ik onderweg ben naar IJsland.'

Toine Heijmans is op 20 juni te gast in de FlexBieb IJburg, zie www.flexbieb.nl

Hier had ook úw advertentie kunnen staan. Interesse? Voor meer info zie pagina 2 en 30

HairReset
Amsterdam
Last van:
- een jeukende hoofdhuid?
- een geïrriteerde hoofdhuid?
- haaruitval?
- kale plekken?
- roos?
- schilfers?
- alopecia androgenetica?
- alopecia areata?
Maak een afspraak voor een consult
Levantplein 68 - KNSM-eiland
020-419 32 26
www.hairreset-amsterdam.nl

Bouwen en Sjouwen Zomerkamp
voor kinderen van 7 tot 12
Van 15 tot 19 juli.
Elke dag van 9:00 tot 15:00 bij Vrijland.
Gelieve aan te melden voor 30 juni
via vrijland@lolaland.nl.

www.vrijland.nu

DIERENKLINIEK IJHAVENS
Java-eiland
Openingstijden
ma. | di. | vr. 09.00 - 19.00 uur
wo. 13.00 - 19.00 uur
do. 09.00 - 17.00 uur
Behandeling volgens afspraak
tel. (020) 41 93 583
Sumatrakade 377 - 379 | 1019 PM Amsterdam

Al meer dan 22 jaar het adres voor klassieke yoga

IYENGAR YOGA
Zeeburg
- Proeflessen zijn ieder moment mogelijk
- Kwaliteit, persoonlijke aandacht en een team van hoogopgeleide leraren
- Voor beginners, gevorderden, kinderen, tieners en therapie
KNSM-laan 303 - 06-2547.1615
www.iyengaryogazeeburg.nl
info@iyengaryogazeeburg.nl

Praktijk voor Reiki & Shiatsu

www.shiatsu-reiki.nl

Nostalgie

TEKST: SIMONE SLOTBOOM
FOTO: MARCEL DE CNOCK

Het is een gure dag. Zo'n dag dat het spookt. Kenmerkend voor wonen aan het IJ. De koude wind giert over het half bebouwde KNSM-eiland. In de woning is het donker. De serreramen klapperen onheilspellend. Het is januari. Mijn kind zit warm ingepakt in zijn Easywalker. 'Dat is met recht de Ferrari onder de kinderwagens', begroet de huismeester me enthousiast. Het innovatieve, strakke en sportieve design met drie wielen trekt standaard bekijks. Gekocht bij Pols Potten aan de overkant van gebouw Piraeus, waar ik nu binnen ben. Ik rijd hem de driekamerflat rond. Echt rond, in een cirkel. Een extra deur van de slaapkamer naar de keuken verbindt alle ruimtes met elkaar. Na één snelle ronde wil ik gaan. De huismeester komt me achterna. 'Vind je de woning niet mooi? Je hebt amper gekeken. Heb je geen vragen?' 'Nee', zeg ik snel. 'Het appartement is perfect. Mijn droomhuis. Ik woon nu tijdelijk met mijn kleine bij mijn ouders op het Barcelonaplein, dus dit zou ideaal zijn. Alleen ben ik vierde kandidaat en krijg hem vast niet. Dus ik ga maar.' Ik voel tranen prikken. De huismeester ziet het. 'Volgens mij maak je best een goede kans. Voor de derde kandidaat is de woning te klein. Nummer twee vindt het huis te donker en nummer één is nog niet geweest.' Hij lacht me bemoedigend toe. 'Ik ga duimen dat jij hem krijgt.'

Inmiddels ben ik ontelbare rondjes verder. En vele huismeesters. Al blijft de eerste voor mij symbool van het lieve in wat toen nog Lieven de Key heette. Nog altijd kom ik blij thuis. Het huis is mijn thuis geworden. De plek waar mijn kind opgroeide tot de volwassen man die hij nu is. Gelijk met mijn zoon is ook de buurt volwassen geworden. Van een kaal eiland met stelconplaten is het nu volgebouwd. Af, volgroeid. Voor mij mijn dagelijkse omgeving, maar als ik even stil sta en met andermans ogen kijk, besef ik telkens weer hoe prachtig het hier is. Rustig en evengoed centraal. Omringd door water en toch ook groen. Vol en bruisend maar lucht en ruimte genoeg. De boten langs de kade met hun karakteristieke geluiden. De bijzondere architectuur. De verbindingsdam met haar prachtige zicht op de aparte schoonheid van mijn gebouw en de buurt. Het vakantiegevoel als ik een terrasje pik langs het water op een mooie dag. De vertrouwde gezichten van mijn buren op straat. Mijn gym aan de overkant: Fit aan 't IJ, al blijft het voor mij Jerry's Gym, waar ik altijd welkom ben en me deel van de familie voel. Café de Zuid, mijn tweede huiskamer waar de muren gelukkig geen oren hebben, zoveel heb ik daar besproken. Boekhandel Van Pampus waar Carel immer tijd maakt voor een praatje en waar ik altijd net dat ene speciale boek vind.

Hun namen zie ik staan op de uitnodiging. Natuurlijk als sponsor. Tussen de vele andere betrokken ondernemers die onze buurt zo speciaal maken. Kollhoff bestaat 25 jaar. En de bewonersvereniging organiseert een feest voor alle bewoners. In het Mien Ruysplantsoen. De plek waar ik uren doorbracht in de speeltuin. Waar mijn kleine man klapte voor alle kindjes die de glijbaan af roetsjten, maar zelf pertinent weigerde. Waar hij met buurmeisje Loesje als een schattig soort Jip en Janneke wormpjes verzamelde in de struiken. Waar Momo, zijn wandelende tak, een passende uitvaart kreeg in een luciferdoosje onder de boom. Waar hij ondanks alle waarschuwingen tóch in het bassin vol algen en kroos kukelde. En waar ik vriendschap sloot met andere moeders.

Ik realiseer me hoe snel de tijd is gegaan. Mijn zoon is klaar om op zichzelf te wonen. Al wacht hem nog een lange weg. De wachtlijst voor een sociale woning is er niet kleiner op geworden. Voor hem lijkt een eenvoudige kamer al onbereikbaar. Wie nu in Amsterdam wil wonen, moet een flinke zak geld meebrengen. De huren groeien mee met de vraag. De gemiddelde prijs zit al op € 24,51 per vierkante meter. Op de vrije markt zou ik ruim € 1600 per maand voor mijn flatje neer moeten tellen. Meer dan tweemaal zoveel als wat ik nu betaal. Bijna 22 jaar geleden had ik mazzel. En eigenlijk nu nog steeds. Wie weet heeft mijn zoon dat vroeg of laat ook. Mijn droom kwam onverwachts toch uit, met dank aan de weergoden en de duimende huismeester. Ik duim nu voor de zijne. Tot die tijd heeft hij gewoon zijn plek bij mij thuis. En als het aan mij ligt, maakt ook híj een kwart eeuw vol. In Piraeus alias Kollhoff: onze mooie, vertrouwde haven aan de haven.

Prijswinnend gebouw

De kop van Java-eiland was jarenlang een van de laatste stukken braakliggend terrein in het hart van de stad. Op loopafstand van Centraal en het Scheepvaart lagen de betonnen platen van het voormalige scheepsdok te wachten op een bestemming. Een bestemming die nog steeds ter discussie staat: Want ja, die fietsbrug…

TEKST: RUBEN CARDOL
FOTO'S: MARCEL DE CNOCK

Waar Java-eiland nu misschien de springplank naar Noord wordt, was het ooit de poort naar De Oost. Een geschiedenis die is opgenomen in de inrichting en architectuur van hotel Jakarta, het hotel dat sinds een jaar de voorsteven van het eiland vormt. IJopener is benieuwd naar het verhaal achter het met prijzen overladen hotel en neemt een kijkje.
Met het nieuws dat hotel Jakarta de winnaar is van De Gouden AAP publieksprijs als beste Amsterdamse gebouw onder de arm, stappen wij de lobby binnen. We worden ontvangen door gastheer Bert Kommerij. Een boomlange verschijning die met aanstekelijk enthousiasme over het hotel spreekt en schrijft. Als buurtbewoner is hij al jaren betrokken bij de ontwikkelingen op Java-eiland. Betrokkenheid die de gemeente deed besluiten hem een stem te geven in de jury die de laatste drie hotelplannen beoordeelde.

Huiskamer van de buurt

Bert ontvangt ons in de punt van het hotel. Gasten, maar ook dagjesmensen, kijken hier vanonder het metershoge plafond uit op het gewelf van het station en de nieuwe torens die verrijzen in Amsterdam Noord. Bert vertelt dat hij in zijn weblog Over de kop schrijft over het gebied. Het was zijn favoriete plek om te wandelen met zijn hond. Hoewel er met de komst van het hotel iets van deze open ruimte verdwenen is, streeft het hotel naar het teruggeven van de verloren publieke ruimte. Het ziet zich zelf graag als huiskamer van de buurt. 'Bij Bakkerij Westers komen veel buurtbewoners bijvoorbeeld hun brood halen. En als je hier de weg oversteekt, fiets je zo over de as van het eiland, langs de vier binnentuinen. De tropische tuin in het hotel is eigenlijk de vijfde tuin van het Java-eiland.'

Klimaatneutraal

Lopend door het hotel heeft Bert met iedereen een praatje. De barman in de skybar, de bediening in het restaurant en verschillende hotelgasten. Vanuit zijn persoonlijke geschiedenis als hoorspelschrijver bij de NPO benadert hij het hotelleven als een verhaal. 'De dingen die ik dagelijks zie, hoor en meemaak verwerk ik in een column die verschijnt in de HARRY!, het magazine van de Westcord hotelketen.' Bert neemt ons mee naar de derde verdieping, waar we een kijkje nemen in een van de kamers. Uitkijkend op de Jan Schaeferbrug en de appartementen van de Veemkade vertelt hij over het ontwerp en de inrichting van de kamers. Het hotel is klimaatneutraal gebouwd, maar wat betekent dit voor de gast en omgeving? Aan de hand van de hotelkamer kunnen we de modulaire structuur van het hotel zien. De kamer is uit een stuk op locatie in Nederland gemaakt. De buitenkant van de kamer is bedekt met zonnepanelen en het binnenbalkon fungeert in de winter als isolatieruimte. In de zomer wordt juist de koele lucht vastgehouden. Alle kamers samen zijn negen hoog gestapeld. De tropische tuin en het glazen plafond zijn behalve fotogeniek ook een manier om het klimaat in de grote hal te reguleren.

Het hotelleven als verhaal

De gasten zijn duidelijk ook in hun nopjes met het design. Op elke hoek van de tuin is een selfie fotoshoot gaande. Wij willen ook graag een fotogenieke selfie. Een van de suites in de punt moet het worden. Die op vierde verdieping blijkt bezet; Bert vraagt de gasten na aankloppen nonchalant of alles naar wens is en wij vervolgen snel onze weg naar de vijfde. De prosecco en welkomsttekst in het Japans liggen al klaar, maar wij kunnen nog snel naar binnen om van het overweldigende uitzicht te genieten. Met de driehoekige uitloop, lichtinval van alle kanten en het zitje in de punt past de suite zo in een filmset.
Terug beneden vertelt onze gastheer over het nog niet geschreven verhaal van een gevonden scheepsanker. 'Bij het lichten van de betonplaten kwam dit anker naar boven. Er is nu een plekje voor gevonden in het hotel. Archeologen dateren het anker op begin twintigste eeuw, maar verdere details ontbreken. Het lijkt mij leuk als de kinderen van basisschool De Kapitein verhalen bij dit anker verzinnen, zodat we er een bordje bij kunnen zetten met een mooi verhaal.'

www.overdekop.wordpress.com

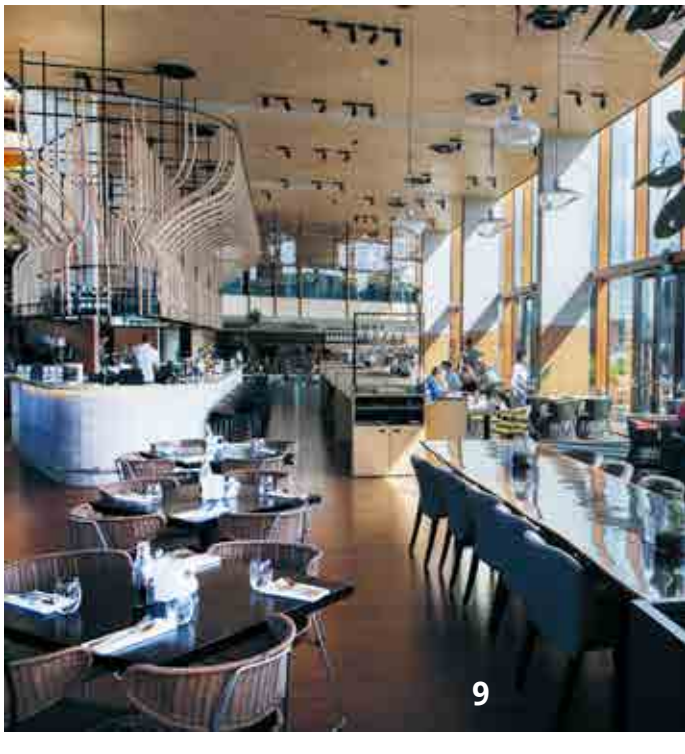

gelderland artifort leolux montis pastoe spectrum stokke/variër gispen 412
jan van beek
EIGENTIJDS WONEN

beukenplein 23 amsterdam 020 6656310 www.janvanbeek.nl

Waar zijn hier de reddingsvesten?

Steeds meer mensen maken gebruik van het Oostveer. Maar hoe veilig is de pont hier, waar het IJ breed is en waar vrachtschepen met grote snelheid af en aan varen? Na een verontrustend telefoontje van een lezer, die vertelde dat ze onlangs met het Oostveer een ‘gevaarlijke situatie’ had meegemaakt, ging IJopener Magazine op onderzoek. Verslag vanaf de pont, heen en weer en vice versa.

TEKST: JOOST VAN DER VAART
FOTO’S: MARCEL DE CNOCK

Het is precies 14:50 uur als pont 33 vanaf zijn steiger aan het Azartplein in het Oostelijk Havengebied vertrekt naar de overkant: de aanlegplaats aan de Zamenhofstraat in Noord. ’t Is zonnig en er waait een matige noordwestelijke wind, kracht 3 tot 4 op de Schaal van Beaufort. Op het IJ staan golven die mooi breken, waardoor je af en toe een schuimkop ziet oplichten. Het is een oer-Amsterdams tafereel met al dat blikkerende water, de kerk- en kantoortorens in de verte, de overstekende pont en een weergaloze Ruisdaellucht erboven.

Op de brug van pont 33 – zeg maar de stuurhut waarin de gezagvoerder zich bevindt – tuurt schipper John Holkamp (33) het IJ af voordat hij oversteekt, een tochtje van ongeveer vijf minuten. Dat klinkt kort maar in vergelijking met de anderhalve minuut die de oversteek duurt tussen het Amsterdamse Centraal Station en de Buiksloterweg in Noord, waar het IJ aanmerkelijk versmalt, is het lang. In die vijf minuten kan veel gebeuren. Om maar wat te noemen: door overtreding van de voorrangsregels kan zich snel een gevaarlijke situatie voordoen.

Defensief varen

De IJopener is daar getuige van, meteen al op de eerste oversteek terug naar het Azartplein. Van rechts (‘stuurboord’ in scheepstaal; ‘bakboord’ is links) nadert met flinke snelheid een kajuitzeiljacht, de Pura Vida onder Duitse vlag. Pleziervaart moet volgens het Binnenvaartpolitiereglement (BPR) voorrang verlenen aan overstekende ponten. In dit geval is daar geen sprake van. De schipper van de Pura Vida dendert zonder vaart te minderen voor pont 33 langs. Holkamp heeft hier kennelijk op geanticipeerd. Hij neemt geen voorrang en laat het Duitse jacht passeren. ‘We varen defensief’, zegt hij kalmpjes.

Op de brug kijkt Eus Drossaers hoofdschuddend naar de pleziervaarder. Drossaers is vervoermanager veren bij het GVB, het openbaarvervoerbedrijf dat de ponten in groot-Amsterdam laat varen. ‘Je moet als pontschipper met alle mogelijke situaties rekening houden’, zegt hij. ‘Je moet de regels en ons Verenhandboek kennen, uiteraard, maar het belangrijkste voor je schip en de veiligheid van de passagiers is goed zeemanschap.’ Die term zullen we vandaag vaker horen. Wikipedia omschrijft het als volgt: ‘een ruim begrip dat alle aspecten omvat om op een veilige manier een schip te behandelen: navigatie, zwaar weer, assistentie van schepen in nood, schip verlaten, man overboord, manoeuvreren, slepen, meren, ankeren (…), onderhoud en bemanning.’

1800 mensen

De pont en de veiligheid: het is ondanks de geruststellende statistieken een belangrijk en actueel thema als je kijkt naar de drukte op het IJ in combinatie met de talloze oversteken die GVB-ponten jaarlijks maken en de hoeveelheid passagiers die ze overzetten. Om ons tot het Oostveer te beperken: dagelijks maken er circa 1800 mensen gebruik van. Het veer vaart elke twintig minuten vanaf half zeven ’s ochtends tot half elf ’s avonds. Het is sinds 15 maart 2014 in de vaart en volgens het GVB hebben de feitelijke groei en onderzoek onder de gebruikers aangetoond dat er ‘zeker een publieksbehoefte [aan de pont] is’.

Bijna altijd gaat het goed. Er zijn zeer weinig aanvaringen waarbij Amsterdamse ponten zijn betrokken. Blijkens cijfers van het GVB in 2013, 2014, 2017 en 2018: nul. In 2015: één aanvaring tijdens Sail en in 2016: drie. ‘En dat is uitzonderlijk veel’, laat GVB-woordvoerster Mireille Muller in een toelichting op de cijfers weten. Van die drie aanvaringen waren er twee op het Noordzeekanaal en één op het IJ. En bij die ene was uitgerekend het Oostveer betrokken.

De lezer die de IJopener aanspoorde om de pontveiligheid te onderzoeken en die naar eigen zeggen in februari van dit jaar een niet exact omschreven gevaarlijke situatie aan boord van het Oostveer had ervaren, tipte ons met een reden. Ze zei op die pont te zijn geweest toen deze in december 2016 rond half zes ’s avonds in het donker en bij mistig weer in aanvaring kwam met een binnenvaartschip. Of misschien moet je zeggen: in aanraking. Dit ‘schampen’ van beide schepen liep goed af, maar voor de ongeveer vijftig Oostveerpassagiers was het een beangstigende ervaring. Het had veel slechter kunnen aflopen. Het IJ is hier zeshonderd meter breed en vijf meter diep, de watertemperatuur in december is laag.

‘Op onze hoede’

Wat moet je als passagier in zo’n zeldzaam noodgeval doen of juist laten? GVB’er Eus Drossaers zegt stellig: ‘Volg in nood altijd de aanwijzingen op van het pontpersoneel en de

Het Oostveer met schipper Holkamp op de brug vertrekt vanaf het Azartplein

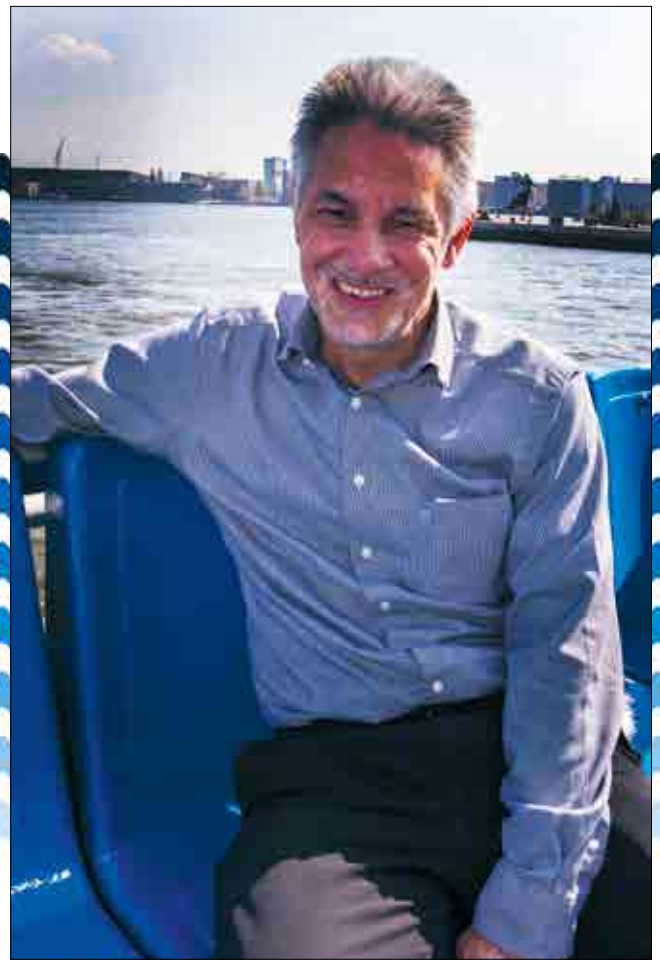

GVB-manager Eus Drossaers

hulpdiensten. Onze schippers zijn vaklui en handelen overeenkomstig het Verenhandboek, waarin staat wat er moet gebeuren als er iets mis gaat.' Alle veerbootkapiteins hebben hun groot vaarbewijs en worden volgens Drossaers jaarlijks op calamiteiten getraind.
Het GVB schat het risico op ongelukken (aanvaringen, overvaringen, brand, etc.) tijdens de oversteek laag in. Maar Drossaers zegt ook: 'We zijn op onze hoede, je hebt niet alles in de hand.' Anders gezegd: ongelukken zijn niet voor honderd procent uit te sluiten. Pontschippers zijn ook maar mensen, die bovendien te maken hebben met beroepsvaart die altijd haast heeft op een stuk water dat tot de drukste van Europa hoort. De pontschipper moet niet alleen de beroepsvaart in de gaten houden. Ook de pleziervaart vergt aandacht: bootjes die soms onverlicht en tot de gangboorden volgeladen met mensen het IJ op gaan.
Voortdurende concentratie van de veerbootkapitein is een vereiste. John Holkamp, vandaag onze Oostveerschipper, zegt er alles aan te doen om zijn aandacht niet te laten verslappen. 'Je moet goed eten, goed slapen en in beweging blijven.' Even heen en weer lopen als de pont ligt afgemeerd. Een sinaasappeltje eten, soms een praatje maken. Op een kleiner veer als pont 33 is overdag één schipper werkzaam. Later op de avond en in het weekend komt er een tweede bij. Tussentijds worden ze afgelost om pauze te houden.

18 km per uur

Op een volgende oversteek zien we met grote snelheid het ongeladen motorvrachtschip Linquenda naderen. Bijna negentig meter lang en tien meter breed, 2.000 ton laadvermogen, een motor van 1.300 pk. Je mag op dit stuk van het IJ maximaal 18 kilometer per uur varen en dat haalt de Linquenda zo te zien met gemak. De pont moet als overstekend vaartuig voorrang aan de beroepsvaart verlenen. Dat doet schipper Holkamp dan ook. Zo'n bak krijg je liever niet dwarsscheeps bij je naar binnen, denkt de pontpassagier als even later een diepgeladen duwcombinatie voorbij vaart. Lengte 150 meter, honderdduizenden kilo's steenkool – dat is een massa waar het IJveer met zijn lengte van 22 meter en breedte van krap zes meter pover bij afsteekt. Kortom, pontschippers dragen grote verantwoordelijkheid.
Natuurlijk hebben ze hun hulpmiddelen aan boord: mobilofoon voor het contact met de GVB-verkeersleiding, marifoon voor contact met de havendienst en andere schepen, een draadloze telefoon (geen smartphone) voor contact met de Ponthaven. Verder radar en AIS, een automatisch identificatie systeem voor op het water. En toch, ondanks al die hulpmiddelen is het precies zoals Eus Drossaers zegt: 'Je moet als schipper op je hoede zijn en met alles rekening houden. Wat telt is goed zeemanschap.'

Waterdichte compartimenten

Nog twee veiligheidsaspecten die belangrijk zijn. De nieuwere ponten van de 50- en 60-serie zijn onder de waterlijn opgedeeld in waterdichte compartimenten. Als ze daar door een aanvaring lek zouden raken, blijven ze toch drijven. De dienst op het Oostveer wordt echter grotendeels onderhouden door de oudere pont 33, die deze voorziening niet heeft. Die kan na een onderwaterlek wel degelijk zinken. Hij staat overigens op de nominatie om vervangen te worden door een schip uit de 50-serie. In de weekends vaart die al.
En dan de hamvraag: waar zijn hier de reddingsvesten, voor als we moeten evacueren? Wij van de IJopener hebben lang gedacht dat er aan boord van de Amsterdamse veerboten geen reddingsvesten zijn. Dat is een misvatting. Op het bovendek van elke pont staat een kist waar ze in zitten: 120 stuks voor pont 33 van het Oostveer, 240 voor de 50-serie en 310 voor de 60-serie. De schipper draagt zorg voor distributie ervan. Alleen in geval van nood uiteraard.

120 reddingsvesten op het bovendek van het Oostveer

Verkeersveiligheid is een black spot

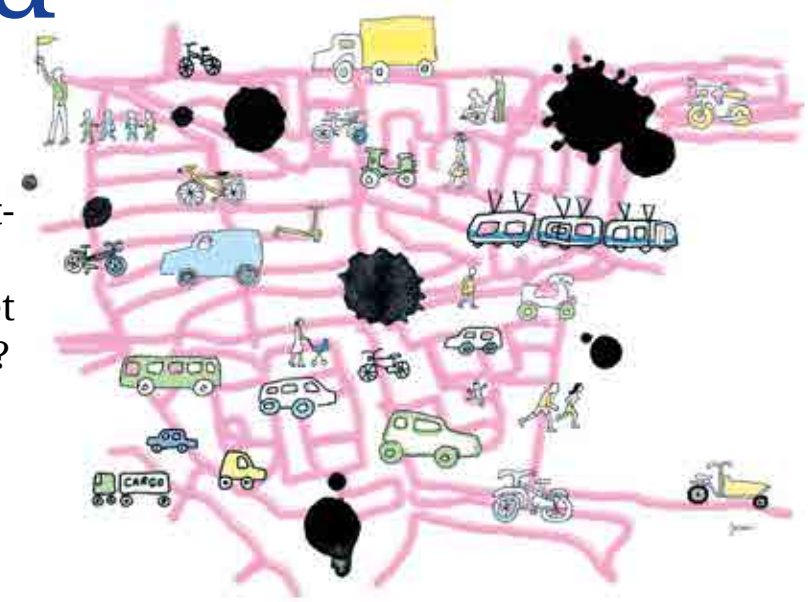

De tijdelijke sluiting van de Piet Heintunnel voor vrachtauto's om de verkeersveiligheid daar niet verder in het geding te brengen deed de vraag opkomen: hoe staat het eigenlijk met de verkeersveiligheid in Amsterdam-Oost? IJopener Magazine probeert de cijfers te achterhalen en stuit op een nieuw fenomeen. Er zijn nauwelijks Amsterdamse cijfers over verkeersveiligheid te vinden.

TEKST: LISA SCHEERDER - ILLUSTRATIE: JOSIEN VOGELAAR

Na jaren van daling werd Nederland dit jaar opgeschrikt door een stijging van het aantal verkeersdoden. Afgelopen jaar zijn 678 personen omgekomen in het verkeer, 65 meer dan het jaar daar voor. Dat komt neer op 39 doden per miljoen inwoners. Europees gezien nemen we hiermee de derde plaats in. Na Zweden en het Verenigd Koninkrijk. Hoe het op Amsterdams niveau zit, is onduidelijk. Recente cijfers zijn niet beschikbaar. Een meerjarenplan verkeersveiligheid uit 2015 geeft enig inzicht. In Amsterdam vallen jaarlijks tussen de 15 en 20 verkeersdoden. Ruim de helft van de verkeersdoden zijn kwetsbare verkeersdeelnemers zoals voetgangers en fietsers. Zowel het aandeel voetgangers (27%) als het aandeel fietsers (28%) onder de doden is in Amsterdam groter dan in de andere drie grote steden. Het aandeel inzittenden van auto's is juist kleiner (22%). De belangrijkste tegenpartij bij dodelijke ongelukken is de auto (33% van de ongevallen).

Trams en bussen

Opvallend is dat 'overige voertuigen' zoals trams en bussen in Amsterdam vaker de tegenpartij zijn bij dodelijke ongelukken (16%) dan in de andere drie grote steden.
Maar ook het aantal ernstige verkeersgewonden neemt toe. Hoeveel ernstig gewonden er precies in Amsterdam vallen, is niet te zeggen. Dat komt omdat de registratie door de politie sinds 2010 is teruggelopen. Volgens de Amsterdamse rekenkamer zijn uitspraken over de verkeersveiligheid in Amsterdam daarom slechts met grote slagen om de arm te doen.
Een ernstige verkeersgewonde is iemand die na een verkeersongeval opgenomen is in een ziekenhuis met een zogeheten MAIS (Maximum Abbreviated Injury Score) van 2 of hoger en niet binnen 30 dagen na het ongeval aan de gevolgen daarvan is overleden. De brom- en snorfietsers is de grootste groep onder de ernstig gewonden in Amsterdam (25%), gevolgd door de voetgangers (20%), auto-inzittenden (19%), fietsers (16%) en motorrijders (12%).

Kruising Insulindeweg

Is er nog iets over de verkeersveiligheid in Oost te zeggen? Jawel, op één punt toch wel, namelijk over eventuele black spots in ons stadsdeel. De kruising tussen de Insulindeweg en de Molukkenstraat is een bekende black spot. Maar of dit kruispunt dit nog steeds is? Ook hier blijkt de afgenomen kwaliteit van de ongevallenregistratie gevolgen te hebben voor het opstellen van de black spotlijsten. Het is niet goed te achterhalen waar de verkeersgewonde slachtoffers precies vallen. In 2001 waren er nog 166 black spots in de stad. Plekken waar in 3 jaar minstens 6 ongelukken (met gewonden) plaatsvonden. Deze gevaarlijke verkeerssituaties zijn volgens de gemeente vrijwel allemaal aangepakt. Inmiddels worden jaarlijks 15 black spots onderzocht en indien mogelijk aangepakt. Er zijn geen lijsten met black spots bekend. De aanpak van complexe black spots wordt meegenomen in regulier onderhoud of in lopende projecten, maar is geen onderdeel van het meerjarenplan verkeersveiligheid: 'Om deze complexe black spots onder de aandacht te houden kunnen deze o.a. worden opgenomen in de gebiedsagenda's van de stadsdeelcommissies.' Toch maar eens kijken in de gebiedsagenda van de Indische Buurt, daar waar ons gevaarlijke kruispunt ligt. Wat staat er in? Dat de verkeersveiligheid in de Indische Buurt een aandachtspunt is.
Verkeersveiligheid als aandachtspunt. Je zou bijna zeggen: het is een black spot.

Nieuwe attractie Forteiland Pampus

Forteiland Pampus is sinds eind april weer open voor bezoekers. Het Geheime Wapen van Amsterdam is een nieuwe attractie met een nieuwe route over het eiland waarin de stelling van Amsterdam kan worden beleefd. In verschillende ruimtes wordt het geheim ontrafeld waar het 'gewone volk' ruim honderd jaar geleden geen weet van had: een ring van forten, dijken en sluizen die in het landschap waren ingebed en verscholen. Genoeg om niet direct op te vallen, maar volkomen klaar voor de nooit gearriveerde tegenstander.

Slavernijverleden samen herdenken

Op 1 juli wordt in het Oosterpark de afschaffing van de slavernij in de ochtend herdacht bij het slavernijmonument en afgesloten met een feest. Keti Koti is een Surinaams begrip dat 'Verbroken Ketenen' betekent. Het symboliseert de afschaffing van de slavernij op 1 juli 1863 in de toenmalige Nederlandse koloniën Suriname en de Nederlandse Antillen. In Nederland wonen momenteel ruim 345.000 mensen met een Surinaamse en ruim 130.000 mensen met een Antilliaanse of Arubaanse achtergrond.
Door gemengde huwelijken is de groep Nederlanders die een directe verbondenheid heeft met het slavernijverleden nog veel groter. Kennis en inzicht in elkaars verleden en wederzijdse erkenning van een gedeelde geschiedenis zijn noodzakelijk om succesvol te kunnen samenleven.

Zomer 2019 in Flevoparkbad

Ook deze zomer is het zwembad in het Flevopark open voor zwemgrage buurtbewoners. De liefhebbers van Vereniging Flevoparkbad zorgen ervoor dat meer mensen komen zwemmen en recreëren in het mooiste buitenbad van Amsterdam. En ze oefenen invloed uit op de toekomstplannen van de gemeente voor het bad. Dat heeft nog meer betekenis als mensen zich bij de vereniging aansluiten. Iedereen kan zich opgeven als lid en/of ondersteuner en begunstiger. Tijdens het seizoen kun je vroeg en laat banenzwemmen in het vijftigmeterbad. Leden hebben toegang met een twaalfbadenkaart of seizoenskaart en op verenigingsuren. Zie ook flevoparkbad.com.

Eesterfestival 2019: uitvindwedstrijd

Het Eesterfestival van dit jaar staat in het teken van de toekomst en vindt plaats op 22 juni van 9-23 uur. De uitkomsten van het grote toekomstplan van het Oostelijk Havengebied, OHG 2025, worden op het festival gepresenteerd. Een festival over dromen voor de toekomst, ideeën verbeelden, concrete voorstellen presenteren en om mensen met elkaar verbinden. In de ochtend is er een boekenmarkt met een voorlees-arena op het pleintje bij Albert Heijn in winkelcentrum Brazilië. In de middag is er een toekomstmarkt en een podium op het Eesterplein. Tegelijkertijd is er ook een programma in de Eester, waaronder een uitvindwedstrijd. De opdracht luidt: Bedenk een uitvinding voor een maatschappelijk of alledaags probleem. Bijvoorbeeld iets voor ouderen die tegen opstakels aanlopen of iets voor waar we als buurt en maatschappij met z'n allen wat aan hebben. Op het Eesterfestival zullen de inzendingen van de uitvindwedstrijd door een vakjury én een publieksjury beoordeeld worden. Inschrijven voor 11 juni, uitvinding inleveren hoeft pas 22 juni. 's Avonds wordt een deel van de Van Eesterenlaan omgetoverd in buurtrestaurant met een spannend menu van de toekomst.

Rijdende melkboer terug in Oost

Sinds een aantal weken vind je de Amsterdamse melkboeren Marten Verdenius en Myrte Rischen, net als vorig jaar, op de pleinen in Amsterdam-Oost met hun Renault 4 en verse zuivelproducten. Met koeienbel en tuinbroek zullen ze elke zaterdag op o.a. het Javaplein en winkelcentrum Brazilië staan met melk, yoghurt, chocolademelk en kaas van een nabijgelegen boerderij in Weesp. Het traditionele straatbeeld van de lokale ventende melkboer is hiermee terug in Amsterdam. Elke zaterdag: 09:30 Hoek Wibaut / 1e Oosterparkstraat, 11:00 Javaplein, 12:30 Winkelcentrum Brazilië, 14:00 Watergraafsmeer (hoek Middenweg / Linnaeuspad), 15:30 Oostpoort (hoek Pretorius / Linnaeusstraat).

Meer met plastic

In maart 2007 begon Corry Huisstede van Haak-In uit ergernis met plastic tassen te haken. Bergen tassen zijn er inmiddels door haar handen gegaan.
Als je bij de Haak-In binnenwandelt, kan je je verwonderen over wat er mogelijk is met plastic afval. Wil je je overtollige plastic tassen, pet flesjes, doppen, ijslepeltjes niet in de prullenbak kieperen? Lever ze in bij de Haak-In!
Ook kun je hier verschillende cursussen volgen. Zie www.haakin.nl en de Haak-In Facebookpagina.
De Haak-In is geopend op woensdag en donderdag van 10-16:30 en zaterdag van 10.30-16:30 uur. Molukkenstraat 68-70.

Samenstelling: Corry Zoll

Urban sketcher uit de Indische Buurt

In Amerika ontstond in 2007 *de urban sketchers*-beweging die zich snel over de wereld verspreidde: online verbonden tekenaars die op locatie schetsen. Ook Amsterdam kent een groep urban sketchers. Deze zomer vindt hier van 24-27 juli het tiende Internationale Urban Sketchers Symposium plaats. Gwen Glotin uit de Indische Buurt mag als lokale correspondent dit evenement verslaan.

TEKST: TINEKE KALK
TEKENINGEN: GWEN GLOTIN

Als puber tekende Gwen Glotin veel. In 2014, ze was toen al 44, besloot ze haar vroegere hobby weer op te pakken. Ze volgde eerst een cursus schilderen, maar toen ze het boek *The art of urban sketching* kreeg, was ze meteen verkocht. Tekenen wat je om je heen ziet was vanaf die tijd haar ding. Online volgde zij daarna nog een aantal cursussen van de Sketchbook Skool. Toen ze buiten op locatie begon te tekenen, voelde zij zich daar in het begin ongemakkelijk bij. Gwen: 'Als er iemand mijn kant opkwam om te kijken wat ik aan het tekenen was, sloeg ik snel mijn schetsboek dicht.'

Haar eerste ontmoeting met de Amsterdamse urban sketchers was in de Hortus Botanicus. Achteraf gezien wel bijzonder, want de meeste urban sketchers hebben een voorkeur voor het tekenen van gebouwen: van grachtenpand tot wolkenkrabber. Elke open meeting wordt op de Facebookpagina van de Amsterdamse urban sketchers aangekondigd. Inmiddels telt de groep al meer dan 946 leden.

Die middag in de Hortus Botanicus was anders dan de andere open meetings. Meestal zijn die op plekken in de stad waar je gratis kan tekenen. Omdat je voor de Hortus moet betalen, hadden zich maar zes mensen aangemeld. Al snel verspreidde iedereen zich over de kas. Sommigen gingen planten tekenen, anderen namen in hun schets de constructie van de kas mee en weer anderen de bezoekers. Gwen: 'Aan het eind van de tekensessie gingen we zoals gebruikelijk met z'n allen nog ergens een drankje drinken en elkaars werk bekijken. Hoewel een van de motto's van de urban sketchers luidt 'we share but we don't compare', moet je in het begin oppassen dat je niet gaat vergelijken. Er zitten altijd wel een paar leden bij die ontzettend goed kunnen tekenen.'

Iedereen is welkom

Gwen vertelt dat ze van nature niet zo'n erg sociaal persoon is, maar dat ze al snel door die gemeenschappelijke passie voor het tekenen met veel leuke mensen in contact kwam. De Amsterdamse urban sketchers community is heel divers: alle nationaliteiten zijn er wel in vertegenwoordigd. Het niveau varieert van beginnelingen tot professionals, zoals illustratoren en grafisch ontwerpers. De leeftijd varieert van twintig tot tachtig jaar. En waar de een alleen gebruik maakt van een (vul) pen, gaat de ander in de weer met viltstiften of kleurpotloden. Gwen neemt altijd een piepklein aquareldoosje en waterbrush, een soort pen met een waterreservoir, mee. Ze ziet trouwens dat het gebruik van de iPad toeneemt.

De meetings duren drie tot vier uur en die van de nationale urban sketchers, die drie tot vier keer per jaar worden gehouden, duren een dag. De meeste tekenaars schetsen staande op A5-formaat of zitten op een opklapbaar stoeltje. Maar of ze nou met potlood, (vul)pen, viltstift of op hun iPads aan de gang gaan, er wordt altijd op locatie getekend, binnen of buiten, de een wat losser dan de ander. Maar een violist hangend in de lucht, een blauw paard of een wolkenkrabber die om lijkt te vallen of achterover leunt, zul je niet gauw op hun tekening aantreffen. En oh ja, het tekenen van een foto is not done, dat is geen urban sketching.

Omdat Gwen vertaalster is, kan ze haar tijd zelf indelen. 'De Indische Buurt is echt mijn thuis. Ik woon er sinds 2000 en heb nog nooit zo lang ergens anders gewoond. Ik vind het heerlijk om in de Coffee Company mensen achter hun computer af te beelden. Ze hebben het zelf niet door, maar met hun getuur op hun scherm, zijn het ideale modellen.' Maar in haar schetsboek – ze woont vlak achter het Badhuis – zijn ook de zaterdagse vintagemarkt, opvallende buurtfiguren, buurtevenementen en de vele veranderingen in haar omgeving te vinden.

Ooggetuige zijn

Tijdens het tiende internationale Urban Sketchers symposium zijn er door de organisatie drie sketchers aangesteld die verslag

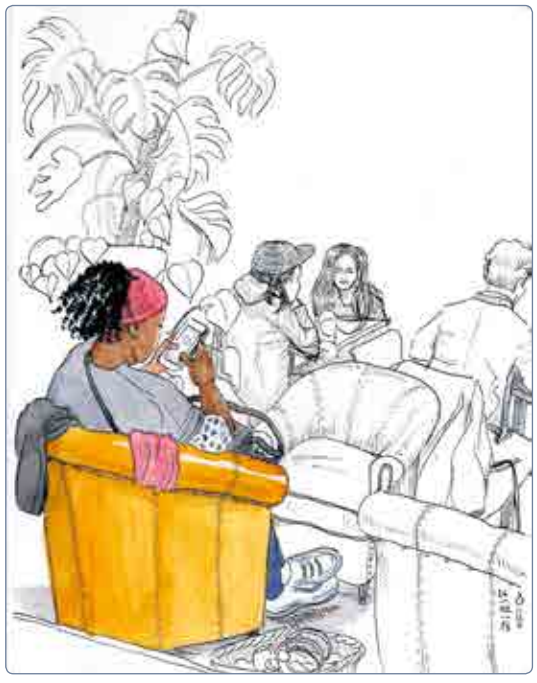

‘De Indische Buurt is echt mijn buurt. Ik heb nog nooit zolang ergens gewoond.’

doen: een uit de Verenigde Staten, een uit de Dominicaanse Republiek en Gwen is aangesteld als lokale correspondent uit Nederland. Tijdens het symposium zullen er allerlei workshops worden gegeven, met verschillende thema’s. Een van de workshops gaat over het ooggetuige zijn, rapporteren wat er om je heen plaatsvindt, of dat nu veranderingen in je buurtje zijn of de verwoestende gevolgen van bosbranden in Californië, een aardbeving in Italië of wat er met vrouwen gebeurt in het kader van *#Metoo*. Sommige urban sketchers plaatsen bij hun tekening ook korte teksten.
De workshops op het symposium waren binnen de kortste tijd uitverkocht, maar aan de gratis sketchwalks die ’s ochtends plaatsvinden, kan iedereen meedoen. Een gids neemt je dan mee van de ene naar de andere locatie. Als ik Gwen vraag of de urban sketchers ook sterren kennen die op Instagram duizenden volgers hebben, noemt ze er een aantal: de grootste urban sketchers ster is Liz Steel. Gwen: ‘Ze heeft een ‘quick and lose’ stijl die veel sketchers aanspreekt.’ Haar workshops waren dan ook als eerste uitverkocht. Andere sterren zijn Gabriel Campanario, de oprichter van de urban sketchbeweging, de eveneens Amerikaanse Veronica Lawlor, die demonstraties (waaronder de women march in Amerika) verslaat en de Nederlandse Koosje, co-founder van de Sketchbook Skool, die veel in Amsterdam tekent. Zelf heeft Gwen ook een Instagramaccount (@gwenglotin) waar nu al prachtige tekeningen op staan. Wie die vier dagen van het symposium het door haar getekende verslag wil volgen, moet naar de site van de Urban Sketchers: **urbansketchers.org**

Het is altijd leuk klussen in de botenloods op het KNSM-eiland.

FOTO: MARCEL DE CNOCK

B
ah
Mandarijnen
chico

Oostenburg opent z'n deuren naar de stad

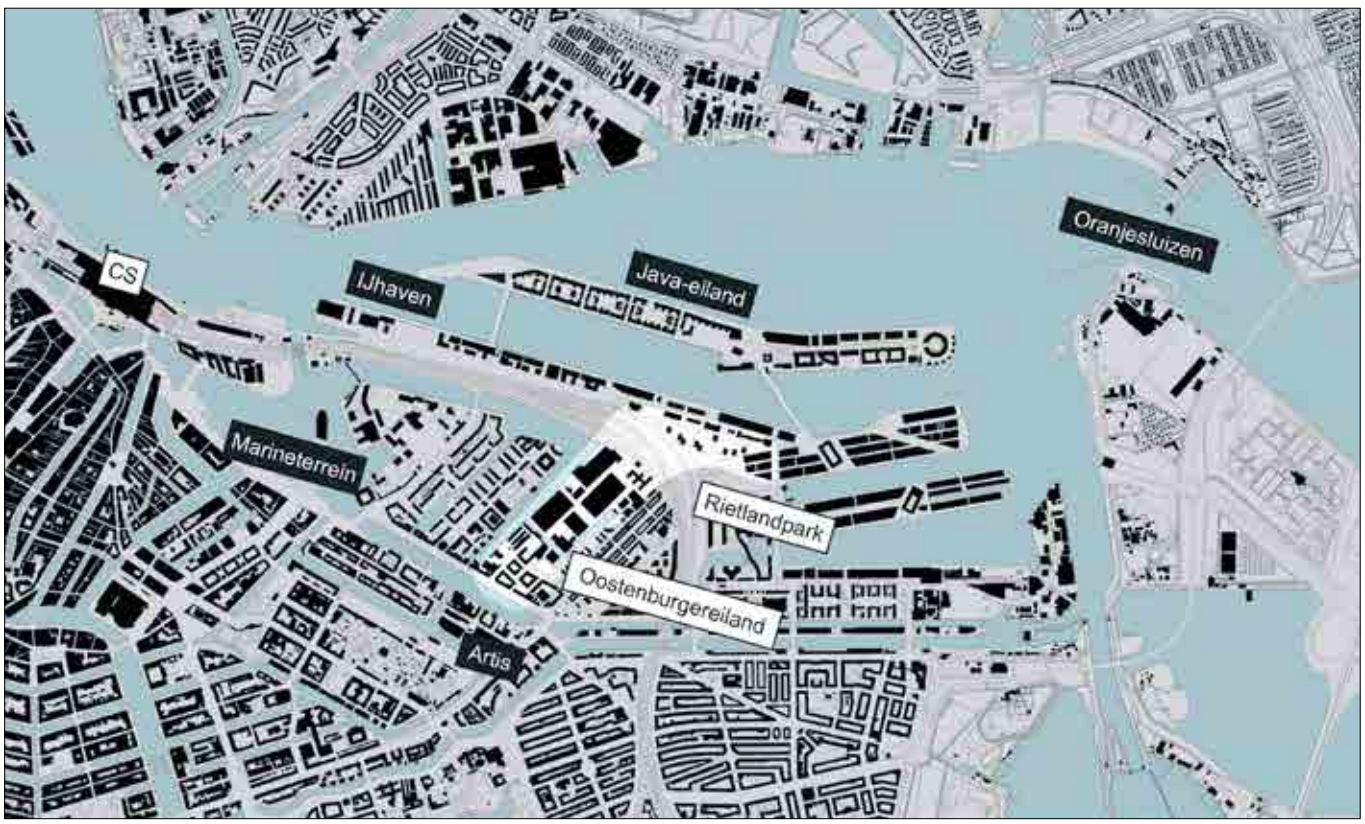

Het Borneo Architectuur Centrum vervolgt zijn serie artikelen over de relatie van het Oostelijk Havengebied met de wijken er omheen. Dit keer: Oostenburg, met zijn rijke industriële verleden en zijn toekomst als woon- en werkbuurt. Architect Laura Álvarez verheugt zich op het moment dat het hier klaar zal zijn.

TEKST EN FOTO'S: LAURA ÁLVAREZ - KAARTJE: PAUL OUWERKERK

Oostenburgereiland is sinds kort een van de grootste bouwplaatsen van Amsterdam. Het eiland, grenzend aan het Oostelijk Havengebied, wordt de komende jaren massaal getransformeerd. Van een vrijwel leeggehaald industrieterrein, waarin een beperkt aantal monumentale gebouwen overbleef, zal het een buurt worden met meer dan 1500 woningen, kantoren en hotels. De buurt krijgt een grote bouwdichtheid, met lage, hoge en zeer hoge gebouwen die een prachtig uitzicht over Amsterdam bieden. Nu is daar nog niets van te zien, te bevoelen of te betasten. Het enige dat we hebben is de verwachting dat Oostenburg een goede balans krijgt tussen industrieel erfgoed en nieuwbouw. Daarom is er voor mij geen betere manier om dit artikel te beginnen dan met een historische schets. Daarna belicht ik mijn persoonlijke relatie met Oostenburg en geef ik een reflectie op de toekomst.

Scheepswerven VOC

Oostenburg vormt samen met Kattenburg en Wittenburg de Oostelijke Eilanden. De aanleg ervan gebeurde tussen 1652 en 1660. Ze werden ingericht als havengebieden met scheepswerven voor de Admiraliteit – de organisatie die de oorlogsvloot aanstuurde – en de Vereenigde Oostindische Compagnie (VOC). Ten noorden van de nieuwe landontwikkeling was alleen water. Van de drie grote eilanden heeft Oostenburg het functioneelste ontwerp. Het was vanaf 1665 tot 1795 in gebruik door de VOC en bestond in feite uit vijf afzonderlijke werfeilanden. Van dit verleden is op het Oostenburgereiland nu nog het Admiraliteitsgebouw te zien, tegenwoordig het museum van Werkspoor.

De Oostelijke Eilanden, met name Oostenburg, zijn in de tweede helft van de negentiende eeuw doorontwikkeld voor de industriële revolutie die ook Amsterdam in die tijd meemaakte. Het terrein van de failliete VOC werd nieuw leven ingeblazen door ondernemers als Paul van Vlissingen. Zijn bedrijf, de 'Koninklijke Fabriek ter vervaardiging en herstelling van stoom- en andere ijzer- en kolenwerktuigen', opgericht in 1826, begon als reparatiewerf. Het groeide uit tot een van Nederlands belangrijkste industriële bedrijven. Uiteindelijk zou N.V. Werkspoor eruit voortkomen, fabrikant van machines en spoorwegmaterieel.

Na de bouw van een directiepand aan de Oostenburgergracht (nu een short stay-accommodatie) volgde uitbreiding naar de voormalige VOC-gebouwen. Hierdoor veranderde de eilandstructuur: de vijf afzonderlijke eilanden werden samengevoegd en verbonden met het spoor. De Oostenburgervaart werd aldus 'gedegradeerd' tot binnenwater en de band tussen bebouwing en water ging op veel plekken verloren.

Oostenburg heeft in het noorddeel in grote lijn de structuur van zijn Werkspoorverleden behouden. Daar zijn nog steeds de lange Van Gendthallen te zien, genoemd naar architect A.L. Van Gendt, en ook het voormalige Koudgasgebouw van Werkspoor, waar restaurant Roest zit. Het zuiddeel van Oostenburg is een mengeling van industrieel verleden en sociale woningbouw uit de negentiende en twintigste eeuw.

Heden (of kort geleden)

In 2006 bezocht ik voor het eerst de Oostelijke Eilanden. Ik woonde in de Indische Buurt en ging regelmatig hardlopen. Als mens ben ik nieuwsgierig en als hardloper avontuurlijk. In die tijd waren de Piet Heinkade en het Funenpark nog niet aangelegd. De Czaar Peterstraat was, mild gezegd, lang niet zo aantrekkelijk als nu. Het Marineterrein was een ontoegankelijk gebied; een mysterieuze ruimte achter de Kattenburgerstraatmuur. De Oostelijke Eilanden voelden als het einde van de stad. De eerste keer dat ik rond de eilanden hardliep, heb ik

De oude entree tot Oostenburg met de Van Gendthallen en verderop het INIT-gebouw

acht kilometer gerend in plaats van mijn gebruikelijke vijf. Verdwalen in die tijd zonder GPS was niks bijzonders.
Ik liep langs brouwerij Het IJ richting Borneo-Sporenburg. In plaats van de Panamalaan nam ik de Czaar Peterstraat als startpunt. Daar vonden toen grote sloopwerkzaamheden plaats. Onder andere van de zogeheten Dubbeltjespanden, nu wooncomplex De Keyzer, ontworpen door Tom Frantzen. Er was veel leegstand en er waren weinig winkels. Het was zeker geen uitnodigende straat om te gaan hardlopen. Zodra ik de Czaar Peter inging, begon ik me te haasten. Toen ik bij het spoor was, besloot ik linksaf te slaan in plaats van verder te lopen, onder het spoor door richting de Rietlanden.

Oostenburg was een net verlaten industriegebied

Waar je nu op Oostenburg door café-restaurant Rosa en Rita wordt verwelkomd, was toen een mooi gebouw dat symbool stond voor die bijzondere leegstand die ik er later zou ervaren. Oostenburg was een net verlaten industriegebied met alleen het bekende INIT als hoofdkantoor van Parool, Trouw en Volkskrant. Ook zaten de Stadsdeelwerf en de Theater Fabriek er, waar ik later genoot van de prachtige optredens 's nachts. (Curieus genoeg bouwen wij nu een woonblok precies naast de voormalige Theater Fabriek).
Meer activiteiten waren er niet, maar het hele terrein stond toen nog wel vol. Dat skelet van industriële geschiedenis nodigde uit om het te verkennen: enorme hallen, bijzondere stalen structuren, kranen, lege werkruimtes en vooral rust. Ik vond eindelijk een plek waar ik mezelf kon terugtrekken. Na die liefde op het eerste gezicht volgden veel bezoeken aan Oostenburg, Wittenburg en Kattenburg. Drie jaar later woonde ik zelf op Kattenburg.

Onder het spoor door loop je vanzelf het Oostenburgereiland op

Reflectie op de toekomst

Oostenburgereiland zal straks een levendige buurt zijn met een rijke geschiedenis. Een nieuw ensemble. Een selectie van oude hallen zal het 'arbeidskarakter' uit het verleden weergeven. De Van Gendthallen, die in de loop der jaren Mediamatic huisvestten en waarin nu het atelier van modeontwerper Hans Ubbink zit, zullen waarschijnlijk hun werkfunctie behouden, maar dan meer gerelateerd aan de creatieve sector. Het grote INIT-gebouw blijft kantoor en gemeentewerf. De prachtige Werkplaats 3 (een van de twee hallen) blijft staan en zal worden omgevormd tot een overdekt buitenplein voor evenementen en tentoonstellingen.
Deze grote, stoere 'massa's' scheppen een interessant contrast met de kleine en diverse 'korrels' die bedacht zijn voor de nieuwe bebouwingen. De tegenstelling tussen wonen en werken, en tussen groot en klein, wordt doorgevoerd in weldoordachte verkavelingsregels. Die zullen je het gevoel van een 'spontane stad' geven. Ons bureau, Laura Alvarez Architecture, heeft met Bureau Fraai en Architectuur Maken meegedaan aan de verkaveling van kavel 2. De voorgestelde regels gaven genoeg vrijheid voor diversiteit in hoogtes, materialen en uitstraling in het ontwerp.

Eilandidentiteit terug

Waar Roest in 2011 zijn deuren opende, met z'n strand en muziek, zal de nieuwe VOC-kade komen; een stadskade met publieke functies en de Werkspoorhal als grootste attractie. Het uitdagendste van het masterplan voor Oostenburg is volgens mij het basisbeginsel om de eilandidentiteit terug te brengen. Door de transformatie van Oostenburg tot 19e-eeuws industrieterrein werd de eilandstructuur aangetast. De Dijksgracht en een deel van de Oostenburgervaart werden gedempt om een betere verbinding met het spoor te krijgen. De nieuwe entrees zullen samen met de herinrichting van de VOC-kade een belangrijke rol spelen in het terugbrengen van het eilandgevoel.
De nieuwe hoofdingang vanuit noordoostelijke zijde zal naar een fantastische wandelroute leiden. Vanuit de Rietlanden onder het spoor door word je verwelkomd door het eerder genoemde Rosa en Rita. Daarna ga je op in een wereld van oud en nieuw waar werfhallen en hoogbouw elkaar afwisselen in samenspel met het water. De oude, historische entree benadrukt het verlaten van Oostenburg, maar laat tegelijk zien hoe het eiland zijn deuren naar de stad opent.
Ik verheug me op het moment dat Oostenburgereiland klaar is. Deze nieuwe, rijke mengelmoes van oud en nieuw zal velen verrassen en vormt een uitnodiging om erin te verdwalen, precies zoals mij ruim tien jaar geleden overkwam.

Laura Álvarez is als architect betrokken bij kavel 2 van het Oostenburgereiland. Ze woonde tot 2018 op Kattenburg en heeft haar kantoor elders in Amsterdam.

Het klopt wel, maar het deugt niet

‘Maar je man heeft toch altijd gewerkt? Zo’n belachelijk klein pensioentje, dat kan niet kloppen! Als je veertig jaar gewerkt hebt, krijg je volledig pensioen, 75% van het inkomen! En als zijn weduwe heb je recht op 70% van dat pensioen. Of heeft ie bij veel verschillende bazen gewerkt? Pensioenbreuk ofzo?’ ‘Nee hoor, hij werkte 15 jaar bij de KNSM en 25 jaar bij de Greenland Group in Nieuw Vennep, altijd in de metaal.’ We moeten naar de sociale advocaten.

TEKST EN ILLUSTRATIE: NEELTJE WIEDEMEIJER

Welaan, de dag erna naar het advocatenspreekuur op het ’s Gravensandeplein. Daar maken ze ons duidelijk dat we eerst naar de sociale raadslieden moeten. Die hebben gelukkig diezelfde middag spreekuur, in de Flevopoort. Alwaar een reeks mensen wacht op zijn beurt.
In een raamloos kamertje zitten vier raadslieden met een cliënt. Het lijkt me dat raadslieden én cliënten iets meer comfort en misschien ook wat meer privacy verdienen. Maar dit terzijde. Een jonge sociaal raadsman buigt zich over onze casus. Na het bestuderen van veel van de meegebrachte papieren – deze weduwe heeft haar administratie tot in de puntjes op orde – zegt onze raadsman dat het wel kan kloppen. Maar, zeg ik, hoe kan dat nou? Ik heb anderhalf keer dit bedrag terwijl ik zeker geen veertig jaar heb gewerkt, en bovendien ook nog veel parttime! Na hardnekkig doorzetten besluit de raadsman het pensioenfonds Metalelectro te mailen voor nadere informatie.

AOW-franchise

De volgende week gaan we terug voor het antwoord van het pensioenfonds. Ik citeer uit hun mail: ‘Pensioenopbouw vindt niet plaats over het volledige salaris. Iedereen ontvangt vanaf een bepaalde leeftijd AOW. Om die reden heeft de overheid de zogenoemde AOW-franchise geïntroduceerd. De AOW-franchise is een drempelbedrag waarover geen pensioen wordt opgebouwd. Er wordt pensioen opgebouwd over het salaris minus de AOW-franchise. Dit wordt ook wel de ‘pensioengrondslag’ genoemd. Wanneer de pensioengrondslag een laag bedrag is, kan iemand bijvoorbeeld veertig jaar werken en een laag pensioen hebben opgebouwd. Het partnerpensioen is 70% over dit opgebouwde ouderdomspensioen.’

Minder of geen pensioenopbouw

Het klopt dus wel, maar het deugt niet. Om deze uitspraak kracht bij te zetten citeer ik uit het proefschrift van Mw. E.M.F. van Oppen, onder de titel *De franchise in pensioenregelingen*, waarmee zij de doctorstitel verwierf in 2009: ‘Een ander punt is dat de berekeningswijze van het werknemerspensioen door middel van de hantering van een franchise, het effect heeft dat werknemers met een laag inkomen niet alleen in absolute zin, maar ook in relatieve zin (aanzienlijk) minder werknemerspensioen opbouwen dan meer verdienende collega’s en dat – indien een hoge AOW-franchise wordt gehanteerd – werknemers met een laag salaris uitgesloten kunnen zijn van pensioenopbouw.’
Ik meende dat ik een groot onrecht bloot ging leggen. Dat er rare praktijken waren bij werkgevers van (destijds) gastarbeiders, die misschien veel meer mensen hadden getroffen. Ik dacht bijvoorbeeld aan: geen pensioenpremie afdragen (ze gaan toch terug naar hun vaderland) of iets dergelijks. Dat was niet waar. Mijn poging tot onderzoeksjournalistiek heeft me wel veel kennis opgeleverd over pensioenen. Dat wel, maar het leverde geen opzienbarende onthullingen op.

AANBIEDING

KEN JE STAD, LEES ONS AMSTERDAM!

Daarom word je abonnee van Ons Amsterdam

- ✔ Omdat je met ieder nummer meer ontdekt over de fascinerende geschiedenis van Amsterdam.
- ✔ Omdat we je met andere ogen doen kijken naar je stad. Door je alles te vertellen over de geschiedenis van buurten, straten, gebouwen én hun bewoners. En door je mee te nemen naar de favoriete plekjes van bekende en onbekende stadsgenoten.
- ✔ Omdat we volop ruimte bieden aan prachtige, nostalgische beelden uit de rijke Amsterdamse geschiedenis.

1 JAAR ONS AMSTERDAM
VAN ~~€ 61,00~~ VOOR SLECHTS
€ 29,95
ÉN CADEAUS!

Maak nu gebruik van de speciale introductieaanbieding

1e jaar Ons Amsterdam voor ~~€ 61,00~~ € 29,95 + de 50-delige documentaire De Amsterdamse Canon (dvd, t.w.v. € 29,95) + 1 rondvaartticket van Rederij P. Kooij (t.w.v. € 11,-) + gratis entreebewijzen voor het Amsterdam Museum (t.w.v. € 15,-) en het Stadsarchief Amsterdam (t.w.v. € 6,-), het Verzetsmuseum (€ 11,-) & de Hortus Botanicus (t.w.v. € 9,75)

Naam dhr/mevr

Adres

Postcode Plaats

Telefoon

E-mail*

Betaal methode*:
☐ Ik **machtig** Ons Amsterdam het abonnementsgeld af te schrijven en betaal € 29,95.
☐ Ik kies voor een **acceptgiro** en betaal € 29,95 + € 5,- administratiekosten

IBAN-rekeningnr:

* *Let op: De naam van de abonnee en de tenaamstelling van het rekeningnummer moeten overeenkomen.*

Stuur deze bon in een envelop naar:
Ons Amsterdam, Antwoordnummer 10117, 1000 PA Amsterdam
(Vanuit Nederland kan dit zonder postzegel.)

Prijswijzigingen en drukfouten voorbehouden. Deze abonnementsaanbieding geldt alleen het 1e jaar en zo lang de voorraad strekt. Is één van de welkomstgeschenken uitverkocht, dan krijgt u een vervangend welkomstgeschenk toegestuurd. De meest actuele aanbieding vindt u op www.onsamsterdam.nl/aanbieding. U ontvangt uw cadeaus na betaling van het abonnementsgeld. Jaarabonnementen eindigen na wederopzegging, 2 maanden voor vervaldatum. Cadeauabonnementen eindigen automatisch. Prijzen gelden voor Nederland en België. Prijzen voor verzending naar het buitenland vindt u op www.onsamsterdam.nl.

KIJK OOK OP: WWW.ONSAMSTERDAM.NL/AANBIEDING

Het wordt stil op de Olympus

In het Parool van 18 januari stond het al: ‘Basisschool Olympus op IJburg moet sluiten omdat er te weinig aanmeldingen zijn.’ De jongste groepen worden dit jaar overgeplaatst, zomer 2021 sluit de school definitief. Waarom moet de Olympus sluiten als er in Amsterdam veertig basisscholen onder de norm van 195 leerlingen zitten?

TEKST: JOYCE HES
FOTO: ARJEN POORTMAN

Mario Wormhoudt, directeur van OBS Olympus, legt uit: ‘Al enkele jaren is er sprake van een verminderde toeloop. Dat geldt voor heel Amsterdam maar ook zeker voor IJburg. Na de crisis en bouwstop in 2008 trok de economie aan en er werd weer flink gebouwd. Toch werd zeker de laatste jaren duidelijk dat het moeilijk zou zijn voldoende leerlingen te werven om de klassen vol te krijgen. Dat was overigens niet alleen bij Olympus maar ook bij de meeste andere basisscholen op IJburg het geval. Dit schooljaar werden er slechts drie kleuters aangemeld. Dat was te weinig om een kleutergroep mee te vullen’, aldus de directeur.

Langzaam afbouwen of sluiten

Oorspronkelijk was het plan om de school langzaam af te bouwen. Er werd overleg gevoerd met Staij, de bestuurlijke organisatie waar Olympus onder valt en er werd een ouderavond uitgeschreven op 10 januari j.l die geheel aan het onderwerp was gewijd. Dat werd een emotionele bijeenkomst. Een aantal ouders voelde zich overrompeld en was bang dat bij een naderende sluiting, hun kinderen naar een school zouden moeten waar ze niet voor kozen. In Nederland bestaat het recht van een vrije onderwijskeuze, maar zou dat ook voor hen gelden vroegen zij zich af.
‘Er is een kleine groep die het er niet bij wou laten zitten maar de meesten legden zich er toch bij neer en wilden hun kinderen al meteen van school halen’, vertelt Mario. 11 januari stonden er al twintig paar ouders voor de poort van De Archipel om hun kinderen aan te melden. De Archipel is een school die enige verwantschap toont met de Olympus maar onder een ander bestuur (de ASKO) valt. Maar de Archipel voelde zich overvallen en de ouders kregen nul op het rekest.

Sluiten

Er volgde een periode van twee à drie oudergesprekken per dag met ouders die zeer verontrust waren en hun kinderen (veertig stuks) van school wilden halen. Voorzichtig afbouwen leek er niet meer in te zitten. Op basis van de gesprekken en overleg met de medezeggenschapsraad heeft Staij besloten dat Olympus moest sluiten per 2021. In Het Parool werd in het aangehaalde artikel vermeld dat wethouder Moorman dit een moedig besluit vond. De jongste groepen zouden per september 2019 al overgeheveld moeten zijn naar andere scholen. De huidige groepen zes en zeven krijgen de gelegenheid hun school op Olympus af te maken.

Vragen resteren

Waarom sluiten andere scholen onder de norm niet? Deze vraag kan Mario niet beantwoorden. Komt het omdat de Olympus een zogenaamde zwarte school is?
En hoe gaat het nu verder met de leerlingen van de groepen één tot en met vijf? Mario gaf in ons gesprek van 20 maart nog aan dat de bedoeling was dat zoveel mogelijk ouders hun kind zouden moeten kunnen plaatsen op scholen van hun keuze en dat de rest via loting en matching zou gaan. Maar zo simpel ging dat dus niet, zo maakte de aanvraag bij De Archipel al meteen duidelijk. De overige scholen moeten natuurlijk ook voldoende plaatsen in de verschillende klassen hebben. Sommige ouders wilden hun kinderen aanmelden en kregen sterk het gevoel dat ze niet welkom waren op bepaalde scholen. ‘Onderzoek wijst uit dat als op een school vijfendertig procent van de leerlingen ‘een kleurtje’ heeft om het zo maar eens uit te drukken, witte ouders hun kinderen op andere scholen doen’, zegt Mario, ‘en dat trekken schoolleiders zich aan.’
Ten tijde van het schrijven van dit stuk zijn alle plaatsen die de andere scholen aanbieden al verloot. Volgens Staij betekent het dat zo’n veertig procent van de ouders hun kinderen niet op de school van hun eerste keuze geplaatst kunnen krijgen.
Hoeveel basisscholen zullen op IJburg nog worden gesloten, vraag je je af. En moeten er tegen de tijd dat er 18.000 woningen bij zijn gekomen, misschien weer basisscholen bij?

Waterpolo, ook voor IJburgse jeugd

Teamsport op IJburg is voor de jeugd soms best lastig te realiseren. Zeker als je niet van voetbal of hockey houdt. Een stukje verder oostwaarts, in Diemen, laat zwemvereniging De Meeuwen zien hoe leuk waterpolo kan zijn. Een recent jeugdtoernooi groeide uit tot een succes, en echt niet alleen dankzij de inzet van de jongens. ‘Ook voor meisjes is waterpolo een leuke en spannende sport’, zo klonk het enthousiast.

TEKST: FRANS SCHILL
FOTO: DIANA DUBBELHUIS

Een tijdje geleden was het dan zover. Zwemvereniging De Meeuwen in Diemen organiseerde voor de tweede keer een waterpolotoernooi voor vriendjes en vriendinnetjes van de jeugdleden: het Brulboeitoernooi. De naam is bedacht door Max, een van de jeugdspelers. Max van acht jaar nam drie vriendjes mee om kennis te maken met de sport die hij zo graag beoefent. Vol trots vertelt hij erover. ‘Ik vind het hartstikke leuk om mijn vrienden te laten zien welke sport ik doe. Ik hoop natuurlijk dat zij het nu ook leuk gaan vinden.’ En die naam? ‘We mochten samen voor ons team een naam bedenken, maar ze vonden hem zo goed dat-ie nu voor het toernooi is gebruikt. Hoe cool is dat?’

Het idee was simpel. Alle jeugdleden, vooral de heel jonge spelers, mochten hun vriendjes en vriendinnetjes uitnodigen voor een feestelijk toernooi. Ze brachten niet minder dan vijfenvijftig kinderen op de been en dat was een heel gedrang in de kleedkamers en douches. Op drie ‘velden’ werd gestreden om de Brulboeicup, terwijl de ouders vanaf de kant toekeken onder het genot van koffie of thee met koek. De winnaar van het toernooi was uiteindelijk het team met de meeste vriendjes en vriendinnetjes.

Dat past ook goed bij het karakter van de jongste jeugdteams: ‘Niet het winnen, maar de eerste kennismaking met de sport staat centraal’, aldus jeugdtrainer Jan Ficke. ‘De prestaties, daar werken we later aan.’

En dat werpt zijn vruchten af, de jeugdteams van de Meeuwen doen het goed in hun competities. Het Onder 15 jongensteam speelt in de top van hun regiocompetitie en maakt nog kans op het kampioenschap. Dit succesvolle Meeuwenteam deed enige jaren terug – destijds Onder 11 – nog een gooi naar de Nationale titel op het NK voor jeugdteams. Stan Wester, nu veertien jaar oud, is een van de oudgedienden die meestreden op dit NK. ‘We spelen al een tijd met elkaar en je merkt dat in het samenspel, waarmee we onze tegenstanders vaak te slim af zijn.’ Belangrijk is de sfeer in het team. Stan: ‘Elk jaar gaan we met het team naar een toernooi in Friesland waar we met z’n allen een heel weekend blijven. Tussen de wedstrijden door hebben we dan veel tijd om met elkaar op te trekken.’ Goed voor de onderlinge verstandhouding, vindt ook hun trainer/coach Henk van der Heide. En dat zie je terug in het spel.

Ook voor meisjes

Ook het gemengde Onder 13 team, met jongens en meiden, draait mee in de subtop van de Noordwest-competitie. Gemengd? ‘Ook voor meisjes is waterpolo een heel leuke en spannende sport, echt helemaal niet zo hard als door veel van mijn vriendinnen wordt gedacht’, zegt Mare, die al vijf jaar meespeelt. Twee jaar terug verhuisde zij van Diemen naar Weesp, maar het waterpolo wil zij voor geen goud missen. ‘Vaak ga ik op de fiets, maar in de winter als het vroeg donker is liever niet, dan word ik gebracht met de auto.’ Is het niet lastig, met jongens in een team? ‘Nee hoor’, zegt Mare, ‘we zijn aan elkaar gewaagd. Jongens gooien vaak wat harder, maar de meeste meisjes zwemmen beter en sneller. En het komt natuurlijk ook aan op spelinzicht’, zegt ze veelbetekenend.

Na enkele jaren van relatieve stilstand is de jeugdafdeling van De Meeuwen weer flink aan het groeien. ‘Vooral in de categorie zes- tot elfjarigen hebben we in het afgelopen seizoen veel nieuwe spelertjes mogen verwelkomen’, aldus Jan Ficke, nestor van de club en onlangs koninklijk onderscheiden voor zijn jarenlange inzet voor de zwemjeugd. ‘Gelukkig werken we wat meer aan onze bekendheid de laatste tijd. En dat zorgt voor nieuwe aanwas. Na een half jaar oefenen op basisvaardigheden en het spelen van een paar mini-toernooitjes in de regio zijn de eerste spelertjes klaar om een nieuw competitieteam te gaan vormen. Op die toernooitjes zie je de kinderen echt stappen maken in het begrijpen van het spelletje, daarom ben ik ook zo blij met het Brulboeitoernooi.’

Maar nieuwe jeugdleden zijn nog altijd van harte welkom. ‘Gelukkig merken we dat de

Flex KANTOOR, werkplek en vergaderruimte te huur in Zeeburg

- Zoekt u dichtbij huis een luxe kantoor met eigen opgang ? Of een ruime, rustige en betaalbare FLEX werkplek om prettig te werken ?
- Wilt u uw klanten of zakenrelaties in een representatieve ruimte ontvangen ?
- Heeft u een vergaderruimte of trainingslokaal nodig ?

Voor informatie mail naar info@denieuwevaart.info of bel telefoonnummer 020-4199282 Website www.denieuwevaart.info

De 7 Provinciën
design bouwkundig ontwerp uitvoering bemiddeling o.g.
De specialist voor dakterrassen, rvs leuningen, balustrades, trappen, verbouwingen en dakopbouwen. Wij werken vanaf 'creatief' concept tot en met volledige uitvoering, en bouwen altijd duurzaam.
www.ydesign.nl 020-419 39 38 KNSM laan 867 1019 LK Amsterdam

De bal in de hand, de scheids fluit en het spel kan beginnen

toestroom van jeugdleden vanaf IJburg nu ook goed op gang begint te komen', een mooie ontwikkeling volgens Jan, ook voor de IJburgse jeugd.

Sport op IJburg: lastig

Want dat het vinden van een leuke sportvereniging op IJburg nog altijd moeilijk is, weet ook Jelmar, een van de jeugdspelers in het Onder 13 team van De Meeuwen. 'Als je niet van voetbal of hockey houdt, is het best lastig een leuke teamsport te vinden', zegt Mirjam Groenendaal, moeder van Jelmar. 'Bovendien hebben die clubs ook nog eens flinke wachtlijsten. Gelukkig kwamen we na een oproep op Facebook in contact met De Meeuwen. Omdat wij als echte IJburgers aan het water wonen is een zwemsport voor Jelmar natuurlijk een logische keuze. Maar we wisten niet dat dit zó dichtbij mogelijk was. Het is maar een kwartiertje fietsen naar het zwembad in Diemen, of tien minuten met de auto. Met de IJburgse ouders hebben we een whatsappgroepje om af te spreken wie er met de kinderen naar de training gaan. Dan hoef je niet elke keer zelf te rijden, wel zo makkelijk.'

Ook in het traditionele achterland van De Meeuwen, in Diemen en Duivendrecht, wint het waterpolo weer aan populariteit. Door nieuwbouwwijken met veel jonge kinderen, zoals Plantage De Sniep en Holland Park, maar ook doordat De Meeuwen actief en zichtbaar probeert te blijven op scholen. Bijvoorbeeld met een jaarlijks scholentoernooi. Ook uit het bloeiende stadsdeel Zuidoost verwelkomt De Meeuwen graag nieuwe leden.

De waterpolo-afdeling van De Meeuwen koestert haar jeugdspelers actief en dat lijkt vruchten af te werpen. Het Brulboeitoernooi is daarvan een mooi voorbeeld. Ook zijn er plannen voor een jeugdraad, waarbij jeugdleden kunnen laten weten wat ze binnen de vereniging belangrijk vinden en graag willen. Daarbij wordt gelet op de adviezen van het Kenniscentrum Sport. Dorien Dijk, adviseur bij het Kenniscentrum Sport en moeder van twee jeugdleden, is enthousiast over de aanpak van De Meeuwen: 'Overal in het land zie je dat sportverenigingen en ouders moeite hebben de jeugd aan het sporten te houden. Tussen twaalf en achttien jaar haakt vijftig procent van de jongeren af, blijkt uit onderzoek. Jongeren willen hun ei kwijt kunnen in een vereniging. De Meeuwen zet in op de jeugd en wil ze actiever betrekken. Dit is een goed teken en zeker als het lukt om jongeren een actieve rol te geven en naar hun wensen en behoeften te luisteren als club, kan De Meeuwen nog meer mooie stappen vooruit zetten. Ook zo'n vriendjestoernooi helpt daarbij natuurlijk.'

Meer trainingsuren

Dat onderschrijft ook voorzitter Dennis Hooijberg. Hij plaatst wel een kanttekening: 'Het aantal trainingsuren in ons thuisbad (Duranbad in Diemen - red.) moet echt omhoog om de aanwas van jeugdleden bij te kunnen benen. Voor het Brulboeitoernooi hadden we bijvoorbeeld maar een half bad beschikbaar. Op de andere helft moest gewoon getraind kunnen worden. We gaan hierover in gesprek met de gemeente.'

Momenteel is De Meeuwen alweer druk bezig met de voorbereidingen voor het nieuwe seizoen. Een goed moment dus om in te stromen, aldus hoofdtrainer van der Heide. 'Jonge jongens en meiden van zes tot elf jaar hebben enige tijd nodig om hun basisvaardigheden voor het spel goed aan te leren. Ook vinden we het belangrijk dat de kinderen elkaar al een tijdje kennen voordat ze echt als team de competitie in gaan.'

Wie zijn kind graag wil laten kennismaken met de sport kan dat doen in vier gratis vrijblijvende kennismakingstrainingen. Aanmelden: www.demeeuwen.nl

TEKST: TINEKE KALK

In meerdere opzichten markant

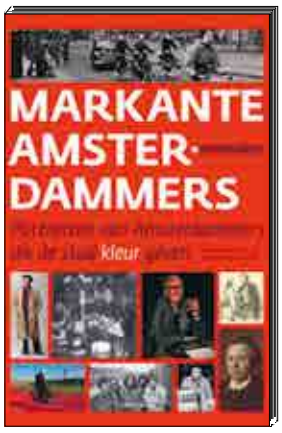

Amsterdam is een markante stad met markante mensen. Maar liefst achtendertig portretten van Amsterdammers zijn bij elkaar gebracht in het boek *Markante Amsterdammers*. Dat maakt nieuwsgierig naar wie de uitverkorenen zijn.

Het maandblad *Ons Amsterdam* heeft in zijn zeventigjarige bestaan al heel wat Amsterdammers geportretteerd. 'Niet weer die Gouden Eeuw' speelde terecht mee bij de keuze voor de negentiende en de twintigste eeuw: een periode die veel economische en politieke dynamiek kende.
We komen in dit boek dan ook veel 19de-eeuwse pioniers tegen, zoals feministe van het eerste uur Wilhelmina Drucker. Ze was een gewild spreekster op de vele grote kiesrechtmeetings die in die tijd georganiseerd werden, totdat het haar duidelijk werd dat de socialistische voormannen het mannenkiesrecht belangrijker vonden dan het kiesrecht voor vrouwen. Haar strijd voor radicale gelijkheid tussen mannen en vrouwen was in de twintigste eeuw een voorbeeld voor de Dolle Mina's. Aletta Jacobs – je hoeft niet in Amsterdam geboren te zijn om een markante Amsterdammer te worden – was de eerste vrouwelijke huisarts. Wekelijks hield zij gratis spreekuur voor minvermogende vrouwen en introduceerde het pessarium als voorbehoedsmiddel. Aletta zou uitgroeien tot een van de kopstukken van de internationale vrouwenbeweging.
Ook op allerlei andere terreinen namen vrouwen het voortouw: Louise Went, de eerste woningbouwopzichtster, kwam in haar werk zoveel maatschappelijk leed tegen dat zij de school voor maatschappelijk werk oprichtte. Dat verpleging een professioneel beroep werd, danken we aan Anna Reynvaan. Niet iedereen had het trouwens zo op deze dames. De vader van Rosa Manus, een van de oprichtsters van het eerste internationale archief van de Vrouwenbeweging, verbood haar in eerste instantie de omgang met Aletta Jacobs. Later zou Rosa Manus voorvrouw van de antifascistische beweging worden. Nadat ze in de oorlog was opgepakt, overleed ze in kamp Ravensbrück.

Mooi divers lijstje

Mien Ruys zou na de oorlog Amsterdam opfleuren door het ontwerpen van talloze gemeenschappelijke tuinen bij sociale woningbouwcomplexen. Aan het KNSM-eiland heeft zij een plantsoen nagelaten. Ze werkte vaak nauw samen met ir. Jacoba Mulder, hoofd stadsontwikkeling en een van de belangrijkste ontwerpers van het Amsterdamse bos. Haar ontwerp voor een Bijlmermeer zonder hoogbouw verdween helaas in de la.
Het is te veel om alle 32 vrouwen afzonderlijk te behandelen, maar het is een mooi divers lijstje geworden met onder andere Irene Vorrink, Majoor Bosshardt, veelgevraagde gespreksleider Annemarie Grewel, die als ze niet vroegtijdig was overleden een gooi naar het burgemeestersambt van Amsterdam had gedaan, en de ongekroonde koningin van de Bijlmer, Hannah Belliot.
De zes mannen die geportretteerd worden, komen allemaal uit de amusementssector. Arthur Parisius, beter bekend onder zijn artiestennaam Kid Dynamite, was een van de beste jazzsaxofonisten die Nederland gekend heeft. Hij speelde voor de oorlog in de Negro Kit Cat club in Amsterdam. Max Woiski had voor de oorlog zijn eigen club La Cubana. Na de oorlog scoorde hij een hit met zijn *Bruine bonen met rijst*. Donald Jones, Amerikaan van geboorte, acteur, danser en musicalster en korte tijd getrouwd met Adèle Bloemendaal, werd het meest bekend door het liedje *Ik zou je het liefst in een doosje willen doen*, geschreven door Annie M.G. Schmidt. De Amsterdammer van geboorte, acteur Otto Sterman, voor wie tot diep in de jaren vijftig alleen rollen van een negerslaaf of zwarte bediende voorradig waren, oogstte later veel succes met zijn solovoorstelling *Ik ben een neger*. De laatste twee entertainers leven nog en zijn regelmatig in films en op televisie te zien: stand-up comedian en presentator Jörgen Raymann en Shouf Shouf-ster Mohammed Chaara.
Toch kan ik mij voorstellen dat de lezer zich achter de oren krabt bij deze selectie: 32 vrouwen tegenover maar zes mannen en dan nog alleen maar 'zwarte' mannen! Je kunt ook te politiek correct zijn.

Het is andersom

Ik kan de lezer geruststellen. Het boek dat u bij de boekhandel koopt, bevat in plaats van de portretten van 32 vrouwen de portretten van 32 mannen, onder wie kunstenaar Viktor IV, inbreker Gerrit de Stotteraar, ondernemer Loe Lap, politicus Hans Wiegel, de wethouders Monne de Miranda en Floor Wibaut en pater Van Kilsdonk. De zes geportretteerde vrouwen, Tante Leen, Esther de Boer-van Rijk, Theo Mann-Bouwmeester, Rika Jansen, Fien de la Mar en Willeke Alberti, komen stuk voor stuk uit de amusementssector. En alle 38 geportretteerden zijn wit. Want zoals samensteller Koen Kleijn mij mailde: 'De geschiedenis van Amsterdam is grotendeels bepaald door witte mannen, en dus is (helaas) ook de geschiedschrijving van Amsterdam in verhouding wit en mannelijk. Het is helaas ook zo dat Chinese, Surinaamse, Molukse Amsterdammers in verhouding minder sporen hebben nagelaten in de Amsterdamse geschiedenis, en dat hun verhalen dus minder makkelijk op te diepen en te vertellen zijn.'
De lezer weet wel beter!

***Markante Amsterdammers, Portretten van Amsterdammers die de stad kleur geven*, onder redactie van Koen Kleijn, € 29,99. 246 pagina's. Uitgeverij Spectrum bv, Amsterdam 2019**
ISBN 9789000365586

"ZOU U LIEVER MEER LIEFHEBBEN EN MEER LIJDEN OF MINDER LIEFHEBBEN EN MINDER LIJDEN?"
Julian Barnes

020 - 419 3023 – boekhandel van Pampus – KNSM-laan 303

Koken met Neeltje

Voor hen die zich verheugen op het toetje

TEKST & ILLUSTRATIE: NEELTJE WIEDEMEIJER

Daar val ik niet onder. Maar in de twintig jaar dat ik elk jaar een maand in Zuid-Frankrijk voor de aanwezige gasten kookte, heb ik er drie onder de knie gekregen die ik zelf lekker vind. Chocolademousse van heel bittere chocolade, ijs van slagroom met brokken meringue en een scheutje likeur, en bavarois of bavaroise. Kennelijk zijn de Beierse man en zijn vrouw in dirndljurk het er niet over eens.

Chocolademousse

200 gr extra bittere chocola
4 eieren

Smelt de chocola in de oven of au bain marie. Scheid de eieren. Roer de dooiers door de gesmolten chocola en sla de eiwitten stijf. Werk het geslagen eiwit door het chocolademengsel. Doe dit voorzichtig, de luchtigheid moet erin blijven. Het duurt geruime tijd, volhouden!
Doe de mousse in eenpersoonsschaaltjes (ramekins bijvoorbeeld) en zet ze minstens een uur in de koelkast om op te stijven. Voor mensen die het te bitter vinden, kun je er gezoete slagroom bij geven.

IJs met meringue

1/2 liter slagroom
meringues van de banketbakker
een scheutje likeur

Pas de likeur aan aan de smaak van de meringue, of andersom natuurlijk. Gewone schuimpjes kan ook, maar is niet even lekker, en buiten Pasen en Kerst ook bijna niet te krijgen.
Sla de slagroom stijf. Brokkel de meringue en roer hem door de slagroom en natuurlijk ook het scheutje likeur. Proef of je het zoet genoeg vindt. Zo niet, doe er dan wat honing bij. Doe het mengsel in een schaal die tegen de diepvries kan. Zet hem in de diepvries. Twee uur is voldoende.

Bavarois(e)

500 gr aardbeien of bramen of frambozen, of enig ander fruit. Ik neem 's winters nog wel eens diepvries zacht fruit, lukt heel goed.
sap van een 1/2 citroen
100 gr basterdsuiker
1/4 liter slagroom
2 eiwitten
17,5 gr gelatine (ongeveer 10 blaadjes)

Maal het fruit in de keukenmachine. Houd eventueel een paar vruchten apart om de pudding te versieren. Week de gelatine in koud water. Sla de slagroom en de eiwitten stijf. Knijp de gelatine uit en los deze op in een beetje gekookt water met de basterdsuiker. Laat dit mengsel een beetje afkoelen en roer het daarna door het gemalen fruit met het citroensap. Schep in een glazen schaal het eiwit, de slagroom en het fruitmengsel voorzichtig door elkaar.
Zolang het fruit naar beneden zakt (vandaar de glazen schaal) door blijven scheppen. Als er geen fruit meer naar beneden zakt, stort je de pudding in een met ongeklopt eiwit ingesmeerde puddingvorm. Zet de vorm in de koelkast.
Mocht blijken dat er toch nog iets van het fruit naar de bodem is gezakt, dan krijgt je bavarois een mooi geleilaagje. Doe alsof je het zo bedoeld had.

Buurtgezinnen helpt gezinnen met problemen

Sinds 1 januari is Marieke van Rooij coördinator van Buurtgezinnen.nl in Amsterdam-Oost. Buurtgezinnen.nl zorgt ervoor dat kinderen veilig en gezond kunnen opgroeien bij hun eigen ouders. Door het koppelen van een gezin dat hulp nodig heeft aan een gezin dat hulp wil bieden, kun je voorkomen dat kinderen uit huis worden geplaatst.

TEKST EN FOTO: LIDA GEERS

In 2015 werd Buurtgezinnen.nl opgericht in Amsterdam-Zuid door Leontine Bibo. Zij is orthopedagoog, moeder en pleegmoeder voor crisisopvang. Zij verbaasde zich erover dat een crisispleeggezin vaak de laatste strohalm is bij problemen binnen een gezin. In haar optiek had er misschien al eerder meer laagdrempelige hulp geboden kunnen worden zonder gebruik te hoeven maken van zulke rigoureuze maatregelen. Leontine dacht daarbij aan een soort co-ouderschap tussen een gezin dat hulp nodig heeft en een gezin dat die helpende hand kan bieden. Daarom werd Buurtgezinnen.nl opgericht met als doel op een lichte en informele manier twee gezinnen te matchen.
De hulpvraag kan heel divers zijn. De geboden hulp is vaak effectief en kan voorkomen dat het bij het vraaggezin uit de hand loopt. De steungezinnen zijn ervaringsdeskundigen die op vrijwillige basis hulp bieden. Inmiddels zijn er 44 gemeenten die zich hebben aangesloten bij Buurtgezinnen.nl en die het ook financieren. In Amsterdam zijn er op dit moment 45 matches, ongeveer tien per stadsdeel.

Overbelasting voorkomen

Marieke komt uit de jeugdhulpverlening en besloot mede doordat de bureaucratie haar wat werken betreft in de weg stond, een eigen bedrijf te starten. Omdat zij het leuk vindt met kinderen en gezinnen te werken, wilde ze wel in haar vakgebied blijven. Op dit moment werkt ze met haar bedrijf Concreet met jongeren en kinderen met autisme, geeft les op de Hogeschool en is ouderconsulent op een basisschool.

> Hulp van steungezin voorkomt problemen in gezin met hulpvraag

Vorig jaar zag zij op Facebook een advertentie van Buurtgezinnen.nl die een coördinator zocht voor Amsterdam-Oost en besloot daarop te solliciteren. Zij werd aangenomen en werkt met groot plezier voor Buurtgezinnen.nl. ‘Ik vind het leuk om gezinnen bij elkaar te brengen en te zoeken naar de juiste oplossing voor een vraaggezin. Ik ben iemand die graag buiten de box denkt. Ook de moeilijke vragen die op mijn bordje terecht komen, probeer ik succesvol te beantwoorden door te zoeken naar een gezin dat kan helpen. Die hulp kan trouwens heel divers zijn. Dat varieert van een kind uit een gezin helpen met zijn huiswerk tot aan het bieden van een logeeradres voor een of meer dagen per week.’
Marieke vertelt dat het echt niet alleen de moeilijke gevallen zijn waar ze een aanvraag voor krijgt. ‘Wat regelmatig voorkomt is de vraag om hulp van eenoudergezinnen. Hiervan staat de moeder of de vader er alleen voor en slaagt er niet in de boel op de rit te krijgen en raakt overbelast. Helemaal als een van de kinderen meer zorg nodig heeft, waardoor de andere kinderen tussen wal en schip vallen. Dat levert veel stress op. Een steungezin kan dan de helpende hand toesteken en bijvoorbeeld het kind met extra zorg een dag in de week onder zijn hoede nemen. Vaak lopen door dergelijke hulp de problemen niet te hoog op en kunnen de kinderen gewoon thuis blijven wonen.’

Vaak blijvende band

Gezinnen die hulp nodig hebben, kunnen zich aanmelden via de website, maar ze kunnen ook Marieke bellen. Soms worden zij aangemeld door de hulpverlening die met het gezin te maken heeft. Marieke is de enige in Oost, dus ook voor Zeeburg, waardoor de lijntjes kort zijn. Zij zoekt in de wijk een gezin dat past bij het vraaggezin. Dit gebeurt vaak via een oproep op Facebook. Dan volgen er twee kennismakingsmomenten, om te kijken of het inderdaad klikt. Als dat zo is, volgt een gesprek met Marieke en worden praktische afspraken gemaakt en de huisregels besproken.
‘Als de match gemaakt is, komen we na twee maanden weer bij elkaar en kijken we of alles naar tevredenheid loopt. Daarna evalueren we elk half jaar en na twee jaar stopt de betrokkenheid van Buurtgezinnen. Dat wil niet zeggen dat de gezinnen dan uit elkaar gaan. Vaak blijft de band bestaan. Het is wel de bedoeling dat de hulp die door het steungezin gegeven wordt past in hun leven. De steungezinnen hoeven niet per se kinderen te hebben. Het mogen ook stellen zonder kinderen zijn of ouders van wie de kinderen het huis uit zijn. Het gaat erom dat je iets wilt doen voor een gezin in je buurt.’ Niet alleen vraaggezinnen, maar ook steungezinnen kunnen zich aanmelden. Marieke komt dan bij hen op bezoek en er wordt gezamenlijk bekeken wat de mogelijkheden zijn voor de toekomst.

Info: Buurtgezinnen.nl / mariekevanrooij@buurtgezinnen.nl

Intussen aan de Oranje-Vrijstaatkade

Het voortzetten van het vertrouwen

TEKST: LISA SCHEERDER

Even leek het alsof niemand er acht op had geslagen: met veel vriendelijke woorden wordt een nieuw lid voor GroenLinks voor het gebied IJburg/Zeeburgereiland in de stadsdeelcommissie welkom geheten. Dat is nodig omdat het bij de laatste gemeenteraadsverkiezingen gekozen lid per brief haar lidmaatschap van GroenLinks heeft opgezegd en haar zetel in de stadsdeelcommissie heeft opgegeven. Een daad die blijkt uit een door haar geschreven brief die bij de ingekomen stukken op de agenda van de stadsdeelcommissie staat. De brief komt ter sprake als er in de stadsdeelcommissie wordt doorgesproken over de nieuw te bouwen biomassacentrale in Diemen en het ongevraagde advies dat de stadsdeelcommissie hierover eerder dit jaar aan het dagelijks bestuur van het stadsdeel heeft uitgebracht. De briefschrijver is van mening dat het dagelijks bestuur te weinig met dit advies heeft gedaan en de stadsdeelcommissie daarmee tot een praatclub heeft gedegradeerd.
Het verantwoordelijke lid van het dagelijks bestuur, ook van GroenLinks, reageert gepikeerd op de brief. Hij is van mening alles te hebben gedaan om het advies van de stadsdeelcommissie onder de aandacht te brengen van de wethouder en is nog bezig met het opvolgen van de punten uit het advies. Bovendien is er gewoon warmte nodig, dus we kunnen wel tegen biomassa zijn maar er is niet zo een, twee, drie een alternatief. En overigens is het dagelijks bestuur net als de stadsdeelcommissie ook unaniem tegen de biomassacentrale.
De stadsdeelcommissie constateert echter dat het dagelijks bestuur het advies van de stadsdeelcommissie niet onder de aandacht van de wethouder, het college en de gemeenteraad heeft gebracht. En daarmee heeft het dagelijks bestuur nagelaten om de zichtbaarheid, productiviteit, effectiviteit en relevantie van de stadsdeelcommissie te doen toenemen. Het dagelijks bestuur heeft zich hiermee niet als medestander van de stadsdeelcommissie betoond. En daarmee komt de discussie in een ander vaarwater terecht. Want wat is nu precies de belemmering van het dagelijks bestuur bij het niet-doorsturen van het advies? En weet het dagelijks bestuur wel dat de stadsdeelcommissie een grotere legitimiteit bezit dan zijzelf? De stadsdeelcommissie is namelijk gekozen door de burgers van Amsterdam terwijl het dagelijks bestuur is benoemd door het college. Komt het misschien doordat de gemeente een overeenkomst heeft met de bouwer van de biomassacentrale die opvolgen van het advies ingewikkeld maakt? Realiseert het dagelijks bestuur zich wel voldoende dat het adviesrecht het enige instrument is dat de stadsdeelcommissie in het nieuwe bestuurlijk stelsel nog heeft? En dat daar dus heel zorgvuldig mee moet worden omgegaan?
Het wordt de stadsdeelvoorzitter te gortig. Want het dagelijks bestuur is op geen enkele wijze in gebreke gebleven. De stadsdeelcommissie kan toch zelf haar adviezen naar de gemeenteraad sturen? Het klopt dat de adviezen van de stadsdeelcommissie niet automatisch naar de gemeenteraad worden gestuurd. Er staat nergens dat dat moet en het dagelijks bestuur is geen postbode.
De discussie verzandt. De commissievoorzitter roept de leden op om op een later moment verder te praten over ‘hoe we het vertrouwen voortzetten in de samenwerking’. Het lijkt de beste oplossing voor nu. Al is duidelijk dat zowel de stadsdeelcommissie als het dagelijks bestuur hun wonden likken.

Elk nummer doet IJopener Magazine kort verslag van de maandelijkse vergaderingen van de stadsdeelcommissie Oost in de vergaderzaal aan de Oranje-Vrijstaatkade.

Coördinator/trice IJopener

IJopener Magazine is op zoek naar een vrijwilliger die coördinerende taken op zich wil nemen.

Takenpakket:
- **agenda redactievergadering opstellen samen met de redactievoorzitter**
- **notuleren redactievergaderingen**
- **besluitenlijst beheren en nalopen**
- **samen met enkele redactieleden de acquisitie doen**
- **bijhouden van de verschillende mailboxen van het buurtmagazine**
- **coördinatie bezorging**
- **jaarschema’s maken en bijhouden**

Vind jij het leuk om mee te werken aan een buurtmagazine, deel uit te maken van een enthousiast redactieteam en voor ons blad belangrijke en essentiële werkzaamheden te verrichten? Mail dan naar **redactie@ijopener.nl**

Het Muiderpoortstation en de stationsomgeving krijgen een ‘kwaliteitsimpuls’. In 2016 lag er ook al een plan maar dat ging niet door. Nu ligt er een nieuw plan, ontwikkeld door ProRail, de NS en de gemeente Amsterdam. Eind mei zou er een informatieavond voor buurtbewoners over zijn. IJopener Magazine besloot om zelf op het station te gaan kijken naar wat er verbeterd kan worden. En wat behouden moet blijven.

Dit is een heel raar station

TEKST: HANNIE RAAFF
FOTO’S: MARCEL DE CNOCK EN ARJEN POORTMAN

Ach, arm Muiderpoortstation. De geschiedenis begon zo mooi. Al in 1896 was er een halte aan de spoorlijn naar Hilversum, in 1939 werd het echte station feestelijk geopend. Twee jaar later werd Muiderpoort het station vanwaar ruim elfduizend Joden naar Westerbork werden getransporteerd, een doorgangskamp naar de concentratiekampen waaruit vrijwel niemand levend terug kwam.
Zowel het Muiderpoortstation als het Amstelstation zijn ontworpen door architect H.G.J. Schelling en wie goed kijkt, ziet de overeenkomsten tussen beide gebouwen. Maar waar het Amstelstation zijn oude allure behouden heeft, is het Muiderpoortstation in de loop der jaren kapot gerenoveerd. De monumentale toegangshal werd fietsenstalling. De loketten werden automaten, de overdekte gangen naar de perrons werden afgesloten. In 2016 riep reizigersvereniging Rover het Muiderpoortstation uit tot het een-na-sneuste station van Nederland. Sindsdien is er wel wat verbeterd. De perrons zijn verhoogd zodat je makkelijker in de sprinter kan stappen. De overkapping is vernieuwd. En er kwam iemand met hart voor het station.

Aangrijpende expositie

Jipke van ’t Veen (47) is sinds een jaar stationsmanager van Muiderpoort en veertien andere stations. Haar taak is er voor te zorgen dat het station schoon, heel en veilig is. Ze werkt nauw samen met ProRail, de gemeente, de middenstanders die stationsruimten huren, het schoonmaakbedrijf en aannemers. Muiderpoort is haar grootste en leukste station ‘vanwege het nostalgische gevoel, de uitstraling en de historie, daar kan je wat mee doen.’ Jipke zocht naar oplossingen die het wachten voor de reizigers aangenamer maken en die de binding met de buurt versterken.
We liepen met haar mee terwijl ze uitleg gaf. ‘Op het achtste perron staat een saai bouwwerkje, dat mocht van NS mooier. Op dat gebouwtje heeft de kunstenaar Serge Verheugen portretten van reizigers geschilderd. Op het derde perron hebben we dezelfde kunstenaar gevraagd om een kunstwerk te ontwikkelen dat de band met de buurt benadrukt. Dat resulteerde in een muur met 25 portretten en verhalen van buurtberoemde personen, mensen die veel voor de buurt betekenen. Zowel buurtbewoners als reizigers vinden dit schitterend. Het ziet er leuk uit en je hebt ook iets te lezen, dat maakt het wachten aangenamer’, vertelt ze.
Op 5 maart 2019 opende Buurtmuseum Indische Buurt onder grote belangstelling een aangrijpende expositie over de zwarte bladzijde van de NS in de oorlogsjaren. De spoorwegen stelden een ruimte beschikbaar aan de doorgangstunnel. Er waren toespraken van oorlogsslachtoffers, maar ook van de directeur representatie van de NS.

Ongemak reizigers

De kunstwerken dragen zeker bij aan de verbetering van de sfeer van het station, hier en daar is in de tunnels ook de verlichting verbeterd. Maar het blijven cosmetische ingrepen en er blijft veel te wensen over voor de 14.000 reizigers die dagelijks in en uit de treinen stappen. Jipke van ’t Veen heeft een lijst met verbeterpunten.
Muiderpoort is een ‘vorkstation’. Dat is een station met sporen die niet evenwijdig aan elkaar lopen. Er is een spoor richting Weesp, een spoor richting Amstelstation en een spoor naar Centraal. Als je moet overstappen moet je over straat en door de tunnel naar het andere perron. Je wordt de weg gewezen naar perron 2 en 3 of 8 en 9. Als je hier de weg niet kent waan je je op perron 9¾ van Harry Potter. ‘This is a very weird station’, hoorden we toeristen zeggen, ‘dit is een heel raar station.’ En zo is het.
Volgens Jipke kunnen de perrons geen andere nummering krijgen, dan moet ProRail alle logistiek veranderen. Wat wel beter moet is de bewegwijzering. Een ander verbeterpunt zijn de tunnels, de trappen en de liften. Ze zijn donker, versleten, verouderd en vergroten het gevoel van onveiligheid. De perrons zijn enorme tochtgaten, er is weinig beschutting. Een oudere reiziger voegt hier aan toe: ‘Op dit hele station is maar één toilet, op het derde perron. Dan moet je vijftig cent betalen bij de kiosk, je rijbewijs laten zien en dan krijg je de sleutel mee. Mevrouw, als ik drie kwartier in de sprinter heb gezeten, dan knap ik.’
En dan de chaos van fietsen bij het station, die stalen rattenplaag. De meeste reizigers zijn forenzen die met de fiets naar het station komen, maar ook buurtbewoners stallen hier hun fiets. Onlangs heeft fietsenmaker Costa na 35 jaar plaats moeten maken voor een zelfbedieningsfietsenstalling van de NS, waar je met een OV-kaart naar binnen kan. Er is plaats voor 2700 fietsen; de eerste 24 uur stal je gratis. Veel reizigers zijn hiervan niet op de hoogte.

smal, donker en onoverzichtelijk voor het verkeer dat erdoorheen gaat.
Een beetje jaloers kijkt de buurt naar het Amstelstation. Zo mooi was 'ons' station ook eens... de contouren zien we nog. Het hoge seinhuisje, de glazen hal waar nu de fietsenstalling is, kan die oude glorie niet in ere hersteld worden? Kan er iets moois in komen? Iets waar de buurt wat aan heeft? En wat geen overlast geeft maar wel een beetje reuring voor het gevoel van veiligheid, ook als het donker is? Een fijne danszaal in de hal bijvoorbeeld, zoals op station Haarlem? Een informatiepunt voor het moois dat in Oost te vinden is? Waar je dan ook nog een bloemetje kan kopen en wat lekkers voor als je op visite gaat? En mag dat muziek-educatiecentrum daar blijven zitten waar al die jongens en meisjes uit de buurt met hun instrumenten naar toe lopen?
We zijn heel benieuwd of de 'kwaliteitsimpuls' van de projectgroep Muiderpoort e.o. een oplossing biedt voor de problemen die reizigers en buurt ervaren. Wij van de IJopener houden u op de hoogte.

Geluidsschermen?
Uw verslaggever is zelf buurtbewoner, ze weet er dus alles van. Treinen maken lawaai. Het schijnt dat de gemeente wil dat ProRail geluidsschermen aanlegt. Dat is duur en biedt geen soelaas als je boven het straatniveau woont. Zoals voor de bewoners van de flatgebouwen langs de spoorbaan.
Treinen die remmen maken het meest lawaai. Kunnen machinisten geen bijscholing krijgen voor geluidsarm rijden? En kan er een ondergronds spoor komen voor de vele treinen die niet stoppen op Muiderpoort? Trams maken trouwens nog meer lawaai, met name lijn 1 die de bocht omgaat richting Wijttenbachstraat. En dan die tunnels onder het spoor, die ongelukkige verbindingen tussen Indische buurt, Dapperbuurt, Tuinwijk en Oostpoort. Ze zijn

Vrij reizen; het Muiderpoortstationslied

Jij, treinreiziger
wist je je bestemming
wist je wat je te wachten stond

Wat waren je gedachten
toen je vertrok
dacht je
aan de woorden
nog vlak te voren
over een vrij land
en een vrij volk?*

En jij, treinreiziger
zet je de schimmen
van het verleden opzij
voel je je nu echt vrij
om zonder angst
je weg te gaan
niet al te lang stil te staan
bij geratel richting einde

Jij treinreiziger,
luister naar dit lied
zie de toekomst
hoopvol tegemoet
maar vergeet
het verleden niet.

Joyce Hes

Op 15 oktober 1939 hield minister Albarda, minister van waterstaat in het kabinet de Geer II een toespraak bij de opening van het station, waarin hij het vooral had over een vrij volk in een vrij land.

ENERGYHOUSE

Wij zijn een jonge energieleverancier voor de zakelijke markt. Vanuit ons kantoor aan de haven in IJburg zijn wij altijd bereid om een extra stap te zetten voor onze klanten!

ENERGYHOUSE zoekt personeel
Vanwege onze sterke groei zoeken wij collega's uit de buurt voor verschillende functies:

- Klantenservice
- Contractenmanagement
- Administratieve werkzaamheden
- Debiteurenbeheer
- Meterstandenmanagement
- Open sollicitaties - als je denkt een toegevoegde waarde te zijn!

Functies kunnen zowel fulltime als parttime ingevuld worden. Stuur je motivatie en cv naar:
vacature@energyhouse.com

Meer informatie: www.energyhouse.com / 020-3081250

Participatiemarkt
‘Beleef Meer op IJburg & Zeeburgereiland’

Save the date! Donderdag 12 september 2019
Een actieve participatiemarkt voor alle bewoners van 10.00 tot 14.00 uur in café-restaurant Vrijburcht (J.O. Vaillantlaan 159). Kom een kijkje nemen en onderga wat er te beleven valt op IJburg & Zeeburgereiland.

Er zijn informatiestands over o.a. leuke buurtactiviteiten, taal, computercursussen, vrijwilligers-werk en beweeg of sport mogelijkheden in de wijk.
Kom meedoen, ervaren en beleven. Deelnemers maken kans op allerlei winacties. Mis het niet!
U kunt tijdens de markt gratis deelnemen aan verschillende workshops zowel binnen als buiten!
Meer info? Bel of mail Pieter: pzanen@dynamo-amsterdam.nl / 020 49 52 277
Kijk ook op: www.dynamo-amsterdam.nl

Dynamo beweegt tot meedoen

MANTELZORG STEUNPUNTEN AMSTERDAM

Mantelzorgconsulenten
Zorgt u intensief voor een ander?
Zoekt u iemand die met u meedenkt?
Ga dan naar de mantelzorgconsulent bij u in de buurt.
De Mantelzorgconsulent weet de weg in de buurt en helpt mantelzorgers op weg.

Wat kunt u verwachten?
- informatie en advies over regelingen en voorzieningen
- hulp bij praktische vragen, vervoer of dagbesteding
- advies bij financiële problemen
- hulp bij emotionele problemen zoals stress
- hulp bij het verbeteren van het sociaal netwerk

Dynamo-mantelzorgconsulent Amsterdam IJburg & Zeeburgereiland:
Pieter Zanen: aanmeldingen_ijburg@dynamo-amsterdam.nl / 06 26 89 78 82

Huurverhoging 2019

!WOON thuis in de stad
team Oost

Per 1 juli gaan vrijwel alle huren omhoog. De meeste particuliere eigenaren vragen de maximale verhoging voor lagere inkomens van 4,1%. Corporaties rekenen vaak een lager percentage. Wie meer verdient dan € 42.436 kan tot 5,6% verhoging krijgen.
De maximale huurverhoging voor onzelfstandige woonruimte (kamers) is 3,1%. Als uw huurcontract een indexcijfer vermeldt (meestal inflatie en die is 1,6%) dan geldt dat.

Als de voorgestelde ingangsdatum van de nieuwe huurprijs 1 juli is moet u voor 1 mei het voorstel ontvangen hebben. De volgende zaken moeten daarin vermeld staan:

- de huidige huurprijs
- het percentage en/of het bedrag waarmee de huurprijs wordt gewijzigd
- de voorgestelde huurprijs
- de voorgestelde dag van ingang van de nieuwe huurprijs
- de wijze waarop de huurder bezwaar kan maken tegen de voorgestelde huurprijs

Wilt u bezwaar maken tegen de huurverhoging? Dat kan in bijvoorbeeld de volgende gevallen:

- Fouten in het voorstel, bijvoorbeeld een verkeerde ingangsdatum of huurprijs
- Te hoog percentage
- De Huurcommissie heeft de huur tijdelijk verlaagd wegens ernstige onderhoudsgebreken en de gebreken zijn nog niet verholpen (of de procedure loopt nog)
- De huur komt door de verhoging boven de maximale huurprijs volgens de punten
- U heeft een inkomensafhankelijke verhoging gekregen, maar het inkomen is gedaald
- Uw verhuurder wil binnen 12 maanden de huur opnieuw verhogen
- U heeft het voorstel minder dan 2 maanden voor de ingangsdatum ontvangen

De Amsterdamse woningcorporaties hebben elk een eigen beleid voor de huurverhoging. Sommige huurders krijgen 4,1%, anderen helemaal geen. Dat hangt meestal af van de nu betaalde huurprijs en de afstand tot de maximale huurprijs of tot de bovengrens voor de sociale sector. Op de website van !WOON (www.wooninfo.nl) vindt u een overzicht van het beleid per corporatie.

Bezwaar en hulp
Wilt u meer informatie? Of wilt u hulp bij het maken van bezwaar tegen de huurverhoging? Kom dan **voor 1 juli** met alle relevante stukken naar ons spreekuur: elke maandag van 18.30 tot 20.00 uur en elke woensdag van 9 tot 12 uur aan de 2e Boerhaavestraat 46 hs of elke maandag tussen 9.30 en 11.00 uur aan de IJburglaan 727. Voor kort advies of informatie kan bellen of mailen ook, op 020-5230150 of oost@wooninfo.nl

Adverteren

Wilt u adverteren in de IJopener?
Stuur dan een email naar adverteren@ijopener.nl.
Kijk voor meer informatie over adverteren op onze website www.ijopener.nl.

TARIEVEN

Losse advertenties per cm²	€ 2,00
Halve pagina	€ 650,00
Hele pagina	€ 1.200,00
Hele pagina achtercover	€ 1.500,00
Korting minimaal 5 nummers aaneen	10%

AFMETINGEN

Breedte 70, 145 of 220 mm
Hoogte variabel
Hele pagina 260 x 360 mm + 5 mm afloop

ADVERTENTIES OPMAKEN OF WIJZIGEN

Kleine advertenties € 15, grotere € 25

ADVERTENTIES AANLEVEREN

Advertenties dienen aangeleverd te worden in PDF-formaat (300 dpi, cmyk-kleuren).

Bezorging

Heeft u een nee-nee-sticker op de deur en wilt u toch de IJopener lezen?
Op onderstaande adressen kunt u een exemplaar ophalen *(zolang de voorraad strekt).*

Indische Buurt

- Buurthuis Archipel, Makassarplein 1
- Buurthuis Meevaart, Balistraat 48a
- Civic Zeeburg, Kramatplantsoen 101 hs
- Cybersoek, Timorplein 22
- Flevohuis, Kramatplantsoen 263
- Jansen Vintage, Javaplein 31
- Java Bookshop, Javastraat 145
- Openbare Bibliotheek, Javaplein 2
- Studio/K, Timorplein 62

Oostelijk Havengebied

- Boekhandel Van Pampus, KNSM-laan 303
- Borneo Architectuur Centrum, R.J.H. Fortuynplein 4
- Boulevard Café, Cruquiusweg 3
- Bruna, Oostelijke Handelskade 1061
- De Eester, Van Eesterenlaan 266
- Fit aan ’t IJ, KNSM-laan 1113
- JavaBlend, Tosaristraat 1
- Kapsalon Hairspray, Sumatrakade 5
- Lloyd Hotel, Oostelijke Handelskade 34
- Pakhuis De Zwijger, Piet Heinkade 179
- New York Gym, Veemkade 598
- Ramses Shaffy Huis, Piet Heinkade 231
- Wijnkoperij Hermitage, KNSM-laan 293
- Winkelcentrum Brazilië, Vers Passage

IJburg

- Bruna, IJburglaan 561
- FlexBieb, Talbotstraat 46
- Gezondheidscentrum Haveneiland, IJburglaan 727
- Mad Men Bicycle Café, IJburglaan 444
- Openbare Bibliotheek, Diemerparklaan 79
- Sportschool Life and Kicking, Eva Besnyöstraat 29

Zeeburgereiland

- Buurtkamer, John Blankensteinstraat 1

Oost

- Grand Café Genieten, Oranje-Vrijstaatplein 2
- Post Oost, Wijttenbachstraat 36
- Q-Factory, Atlantisplein 1
- Stadsdeelhuis Oost, Oranje-Vrijstaatplein 2

Dagboek van een Zelfbouwer

Een eigen huis ontwerpen en laten bouwen is niet voor iedereen weggelegd. In de eerste plaats vanwege de financiën. Maar het ontbreekt ook vaak aan technische kennis en de tijd om architecten en aannemers aan te sturen. Drie argumenten om het niet te doen. Maar toch doen we het, we zijn Zelfbouwers!

TEKST: YVONNE SCHREUDER - FOTO: ARJEN POORTMAN

Bouwgroep CrowdBuilding ONE zoekt bouwgroepleden voor duurzaam project op Centrumeiland, IJburg. CrowdBuilding ONE biedt op kavel 07-01 ruimte voor dertig tot veertig duurzame koopappartementen. Hiervoor zoeken wij mensen die samen met ons en hun toekomstige buren een mooi plan willen maken. Lijkt het je wat? Schrijf je dan snel in!

Lijkt het je wat?!? Nog voordat ik de oproep heb uitgelezen, heb ik me al aangemeld en er blijken nog plaatsen vrij te zijn in de groep. Van de ene op de andere dag ben ik een Zelfbouwer! Wow, dat klinkt interessant. Ouders, schoonouders, vriendinnen, ik vertel het aan iedereen die het maar horen wil. We gaan een huis kopen in Amsterdam, op ons geliefde IJburg en dan ook nog eens zelf ontwerpen.
Een vriendin van me begint er als eerste over: 'Zeg Yvon, op die website staat dat je samen met je toekomstige buren gaat ontwerpen hè? Die mensen ken je toch nog niet?' Het dringt ineens tot me door en, heel eerlijk, het zweet breekt me een beetje uit. Een van de grootste projecten ooit, waarbij mijn vriend en ik soms al blij zijn dat we het met elkaar eens zijn, ga ik nu dus aan met wildvreemde mensen.

Is dit wel zo'n goed idee?

Tijd om te praten met CrowdBuilding, de organisatie die onze bouwgroep begeleidt. Ik spreek af met Marjolein Smeele, community manager, en Tymen Reijnders, proces manager bij CrowdBuilding. Ik steek meteen van wal. Wat als het niet klikt of als er meningsverschillen of conflicten ontstaan? Komt dit wel goed?
Tymen vertelt dat er in een grote groep vanzelfsprekend meningsverschillen voorkomen. Over collectieve functies, verschillen in smaak, of over individuele woonwensen die niet passen in het geheel. 'Wat voor jouw individuele woning het beste werkt, kan heel nadelig zijn voor je buren. Het is belangrijk dat iedereen beseft dat dit erbij hoort, en dat misschien niet alles mogelijk is.'
Toch vraag ik me af hoe dan uiteindelijk besluiten worden genomen. Marjolein legt uit dat dit uiteindelijk vaak gebeurt op basis van meerderheid van stemmen. Het kan ook voorkomen dat CrowdBuilding beslist na alle wensen van de bewoners en het advies van alle adviseurs te hebben geïnventariseerd.

Workshops en online community

Ik voel me gerustgesteld, maar toch vraag ik me af hoe het in de praktijk nu loopt en of iedereen wel voldoende de ruimte krijgt om zijn/haar mening te uiten. Dit vormt zich volgens Tymen meestal vanzelf: 'In iedere groep zitten mensen die veel op de voorgrond treden en ook mensen die wat meer afwachten. Tijdens workshops letten we daar natuurlijk op en vragen we naar de input van álle aanwezigen.' Voor mensen die het fijn vinden om soms even iets langer over dingen na te denken, is de online community bovendien ook handig. Marjolein loodst me door de website: 'Je kunt hier thuis vanaf de bank verslagen van presentaties en workshops terugkijken, je favoriete pinterest-afbeeldingen van gevels of daktuinen uploaden, frequently asked questions terugvinden, vragen stellen of polls invullen.'

Teleurstellingen en yes-momenten

'Je gaat als mede-opdrachtgever een leuke en spannende tijd tegemoet. De weg van de eerste schets tot aan de oplevering van je eigen woning in een collectief woongebouw is hobbelig en gaat gepaard met teleurstellingen en yes-momenten. Wanneer je een bestaande woning koopt, maak je dat proces niet mee', benadrukt Tymen. En dat is inderdaad de crux. Als we een bestaande woning zouden kopen, dan zou dat natuurlijk ook spannend zijn, maar we zouden dan geen zelfbouwers zijn. En dat zijn we nu wel voor de komende drie jaar, in voor- en tegenspoed!

CrowdBuilding is onderdeel van Space&Matter. Deze organisatie bestaat tien jaar en houdt zich bezig met gebiedsontwikkelingsstrategieën, de bouw van online platforms en het begeleiden van bouwgroepen bij het ontwikkelen en ontwerpen van hun toekomstige woongebouw. Naast kavel 07-01 begeleidt CrowdBuilding momenteel ook nog een ander project op Centrumeiland: Wij_land.

In deze puzzel vindt u vragen over de buurt. Vul de antwoorden in en de genummerde vakjes brengt u over naar de vakjes met hetzelfde nummer onder de puzzel.
De IJ staat voor 2 letters.
Een regel uit een gedicht, onderdeel van een kunstwerk in de buurt, verschijnt.
Mail de oplossing vóór 7 juli 2019 naar info@ijopener.nl

1 Uitspanning op het strand IJburg (8)
2 Moet een TTO taxi voeren op het daklicht (9+4)
3 Daar neemt u contact mee op bij een goed idee voor de buurt (15)
4 De E van GFE (11)
5 Welzijnsorganisatie laat het licht branden (6)
6 Wie zetten we op 9 november in het zonnetje? (13)
7 Project voor gezonde leefstijl in Oost (2+7+3+6)
8 Zoveel dagen mag je je huis verhuren (6)
9 In gelul kun je niet wonen brug (3+12)
10 Deze CDA'er verbindt delen van Oost met elkaar (6+6)
11 Deze straat is bezongen door Anneke Grönloh (15)
12 In dit octogram kun je leren (8)
13 Hier leer je onder het oog van de god van de van de zee (14)
14 Deze dieren lopen naar het Jakartaterras (11)
15 Restaurant is op peil aan de haven (3)
16 Staat zonder ouderen (9)
17 Zamelt het stadsdeel ook in (6)
18 Verdedigingswerk zonder boeien (10)
19 Tanken bij studenten (9)

1	22	19	22	1	22	1	13	18										
2	1	7	21	14	9	17	18	1	7	22	19	11	19					
3	11	9	16	12	9	18	21	7	1	2	9	22	1	1	17			
4	9	14	9	13	21	17	9	21	14	9	13							
5	18		13	1	7	19												
6	7	1	13	14	9	22		19	17	11	9	17	21					
7		19	16	22	12	23	10	9	13	6	12	23	11	9		19	13	18
8	18	9	17	14	12	11												
9	23	1	13	21	3	8	1	9	15	9	17	16	17	5	11			
10	9	13	13	9	5	21	8	9	9	17	7	1						
11	21	19	9	17	1	16	1	23	1	21	14	17	1	1	14			
12	1	3	8	14	8	19	9	2										
13	20	19	21	9	12	18	19	13	21	3	8	19	19	22				
14	13	12	23	22	20	1	1	17	18	9	13							
15	13	1	20															
16	23	9	5	11	18	22	1	13	18									
17	22	5	12	9	17	21												
18	10	17	12	23	16	5	17	3	8	14								
19	2	17	12	14	9	17	12	19	13									

je mooiste beker

www.thephotofactory.nl
C. van Eesterenlaan 15 - 020 - 419 72 00

De drie prijswinnaars kunnen bij The Photo Factory een mooie beker naar keuze laten maken met een eigen ontwerp, foto, tekst of tekening.

De oplossing van de puzzel uit het vorige nummer is: weggeefkraam.
De winnaar van de verrekijker is Emily Den. Gefeliciteerd!

Puzzelmaker en fotograaf: Kees Hoogeveen